

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXI. Ч. 34. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 21-го ЛЮТОГО 1974 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK THURSDAY, FEBRUARY 21, 1974 No. 34. VOL. LXXXI.

ПОМЕР ПРОФ. Д-Р РОСТИСЛАВ ЄНДИК, ВИДАТНИЙ АНТРОПОЛОГ, РЕКТОР УТГІ

Мюнхен. — В суботу 16-го лютого ц. р. тут помер на 68-му році життя видатний український науковий і громадський діяч, учений антрополог та письменник проф. д-р Ростислав Єндик, дійсний член Наукового Товариства ім. Шевченка з 1933 р., ректор Українського Технічно-Господарського Інституту і член Української Національної Ради. Народжений 1906 року на Гуцульщині, сл. п. Ростислав Єндик закінчив університетські студії у Львові в ділянці антропології, як учень проф. Яна Чекановського. Як письменник, був у 1930-их роках близьким співробітником журналу „Вістник". Він автор збірок оповідань „Реґіт Арідника" (1937) і „Зов землі" (1940), поеми „Титан" (1948), збірок поезій, збірки статтей „Слово до братів", книжки про Д. Донцова та інших. Між важливішими науковими працями проф. д-ра Р. Єндика були: „Антропологічні прикмети українського народу" (1934), і „Вступ до расової будови України" (1949). Після Другої світової війни жив постійно в Західній Німеччині, головно в Мюнхені.

Появилася монографія Святослава Гординського про українську ікону 12-18 сторіч

Філядельфія. — У видавництві Союзу Українських Католиків „Провидіння" появилася розкішним книжковим виданням монографія відомого українського мистця і мистецтвознавця Святослава Гординського „Українська ікона 12-18 сторіч". На зміст цієї книги складається студія С. Гординського про ікону та її початки й історію від княжих часів аж до кінця 18 сторіччя й альбом із 217 репродукціями. В окремому додатку поданий перелік найбільш прославлених українських ікон Богоматері. У списку репродукцій подані дані про кожну ікону, як її постання, розмір, місце де вона зберігається, і джерело її репродукування. В дальшій частині книжки опубліковані репродукції ікон, в тому числі 24 кольорових і 193 чорнобілих. Між зібраними в монографії іконами опубліковано понад тридцять, які досі ще не були репродуковані, і які зберігаються, мабуть, у Львові. В передмові автора стверджено, що „українська ікона створена... вповні тієї історичної магістралі, яка від Середземномор'я веде на північ, вияснює чимало проблем, від релігійно - духових до соціо-культурних, без пізнання яких немає справжнього зрозуміння мистецьких і взагалі культурних процесів Східної Европи". Завданням монографії автор П. С. Гординський визначив „не тільки показати прегарні зразки давнього українського мистецтва, але й точніше визначити його місце в колі подібних мистецтв інших народів". Фотографіками в оформленні монографії були Богдан Загайкевич та Володимир Гриків. Видано монографію двома окремими виданнями українським й англійським на 212 сторінках друку великої чвірки. Замовляти монографію можна в канцелярії СУК „Провидіння" 817 North Franklin St., Philadelphia, Pa. 19123. Ціна $25.

„Майбутнє українського організованого життя в ЗСА" буде темою панелю в Ньюарку

Ньюарк-Ірвінгтон. — З ініціятиви Товариства Українських Інженерів Америки, Відділ в Ню Джерзі, і при співучасті місцевого Відділу УККА тут відбудеться широка дискусія над окремими проблемами українського організованого життя на сучасному етапі і у близькому майбутньому. На засіданні ініціятивної групи, яку очолює інж. Роман Галібей, 19 лютого намічено плян такої дискусії з участю восьми дискутантів. Наступні теми будуть порушені і дискутовані: Українське організоване життя на сучасному етапі, що треба затримати, а що змінити, щоб українська громада в ЗСА зберегла свою ідентичність і організованість, роля таких факторів українського життя, як Церква, професійні організації, політичні середовища, молодь. Висновки мають бути зроблені учасником дискусії, який говоритиме на тему сподіваних змін у формах і змісті українського організованого життя в Америці.

В дискусії візьмуть участь: мгр Дзвінка Пономаренко, д-р Роман Андрушків, д-р Володимир Гук, інж. Дмитро Демидюк, адв. Нестор Олесницький, інж. Іван Туринський, ред. Михайло Сосновський, інж. Михайло Чайківський. Дискусійний вечір відбудеться 3 березня в Українському Народному Домі о год. 4-ій по полудні.

Студенти малої семінарії в Стемфорді влаштовують свято

Стемфорд. — Як повідомляють з Стемфорду, студенти Малої Семінарії інтенсивно підготовляються до Українського Дня — свята, яке буде присвячене Українським Героям.

Свято підготовляють семінаристи — майбутні священики в Стемфорді, щоб помолитися і висловом вдячности за їхню працю і жертву для українського народу згадати тих відомих і невідомих Героїв, які віддали все, що мали найдорожчого для своєї нації.

Свято відбудеться в неділю, 3-го березня 1974 року. 10:30 рано буде відслужена Божественна Літургія в наміренні українського народу, яку відправить Владика Йосиф в каплиці св. Василія в Стемфорді для студентів, родичів і гостей. По Службі Божій в шкільній залі відбудеться спільний обід, під час якого цілий ряд студентів виголосить свої короткі доповіді. Доповідачами будуть: Орест Джиджора, Данило Кец, Крег Купчик, Володимир Полегенський і Яків Райн. Доповіді будуть кваліфіковані окремими жюрі, до якого входять о. монс. Стефан Хрепта, Йосип Лисогір, мистецький частині виступить д-р Василь Лучків з університету в Спрінг Велей. В мистецькій частині виступить шкільний хор під керівництвом проф. А. Верника, а частина учеників виголосить деклямації. Керівником цілої програми є проф. Роман Рогій.

Сенат проголосував енергетичний законопроєкт

Вашингтон. — Не зважаючи на можливість, що президент Ніксон використає своє „вето", Сенат у вівторок, 19-го лютого, схвалив компромісовий енергетичний законопроєкт, який містить пропозицію обнизити ціни на американську нафтову ропу, яку добувають із т. зв. „нових" джерел. Тоді коли ціна нафтової ропи із „старих" джерел виносить $5.25 за бочку, бо є під урядовою контролею, то ціна нафтової ропи з „нових джерел" доходить до 10.35 доляра за бочку. Голосуючи 67 проти 32, сенатори рішили обнизити ціну „нової" американської нафтової ропи до 5.25 доляра, хоч Уряд могтиме дозволити підвищити ту ціну до 7.09 доляра за бочку, щоб стимулювати розшуки та розбудову нових джерел. Речники Білого Дому та Федерального Енергетичного Управління попередили, що президент Ніксон не погодиться з пропозицією обнижити ці ціни, бо вважає, що ця пропозиція не є „гнучка" та що з огляду на це він правдоподібно вжиє „вето" проти цього законопроєкту. Енергетичний проєкт, прогосований Сенатом, крім пропозиції щодо обниження цін „нової" нафтової ропи, надає Президентові ряд надзвичайних повновластей у зв'язку з енергетичною кризою. Проєкт тепер піде до Палати Репрезентантів, але не відомо, чи Палата погодиться на пропозицію обнизити ціни на нафтову ропу. Якщо Палата погодиться на сенатську версію законопроєкту, то він піде до президента Ніксона для підпису. Деякі сенатори, наприклад, сен. Генрі Джексон, вважають, що в Сенаті є досить голосів, щоб уневажнити президентське „вето", але не виявляють такої певности щодо Палати.

20 стейтів одержать більші приділи бензини

Вашингтон. — Віллям Саймон, голова Федерального Енергетичного Управління, у вівторок, 19-го лютого, повідомив, що 20 стейтів, в яких відчувається найсерйозніший брак бензини, цього місяця одержать додаткові приділи цього роду пального. Саймон заявив, що ці 20 стейтів одержать 84 мільйони гальонів бензини та що ця бензина постачатиметься із запасів нафтових компаній, а не буде відчислена із приділів інших стейтів. Стейт Ню Йорк повинен одержати ще коло 8 мільйонів гальонів бензини, тобто на 2 відсотки більше, ніж було раніше призначено на місяць лютий. Але в Ню Йорку є коло 7 мільйонів авт, отже коли розподілити цю додаткову бензину, то кожне авто одержить трохи більше від одного гальона.

Ню Джерзі має дістати 10.62 мільйонів гальонів бензини, а Конектикат 1.75 мільйонів. Саймон сказав, що додаткові приділи повинні бути доставлені до бензинових стацій „на днях". Кометатори зазначають, що хоча ці додаткові приділи не розв'яжуть проблеми з браком бензини, то повинні її дещо злагіднити, а передовсім трохи заспокоїти власників стацій та водіїв, які затривожені ситуацією.

Сенатська Вотергейтська комісія закінчила публічні переслухування

Вашингтон. — У вівторок, 19-го лютого, сенатська Вотергейтська комісія проголосувала більш не переводити публічних переслухувань свідків, але це не означає, що вона цілком припинила свою діяльність. До кінця травня ц. р. комісія продовжуватиме досліджувати різні аспекти Вотергейтської афери, продовжуватиме своє судове клопотання одержати від президента Ніксона ряд документів і магнетофонних записів, а в кінці травня виготовить свій остаточний звіт. Всі 7 членів комісії голосували за пропозицію припинити публічні переслухування, а республіканський сенатор Едвард Герні з Фльориди заявився також проти продовжування розслідування та вимагав, щоб комісія виготовила свій остаточний звіт тепер а не відкладала це аж до кінця травня цього року. Голова комісії сенатор Сем Ервін із Північної Кароляйни повідомив пресу, що комісія рішила закінчити публічні переслухування, „щоб не перешкоджати" Юридичній комісії Палати Репрезентантів, яка тепер розглядає можливості формального обвинувачення („імпічмент") президента Ніксона та щоб не шкодити праці спеціяльного прокуратора Леона Яворського і великого ласих присяжних, які розглядають кримінальні аспекти Вотергейтської афери й незабаром мають видати формальні обвинувачення.

Цієї суботи у Філядельфії буде баль преси з вибором кралі і княгинь

Філядельфія. — Цієї суботи, 23-го лютого, тут відбудеться вже другий з черги Баль української преси, в програмі якого є, між іншим, вибір кралі і трьох княгинь нашої преси в ЗСА. Зголошено досі понад 20 кандидаток на її почесті від поодиноких українських публікацій. Кандидаткою „Свободи" є Христина Семеген, 18-літня студентка коледжу св. Петра в Джерзі Сіті, старша пластунка - виховниця, із окремим, зацікавленням музикою і спортом. Баль відбудеться в авдиторії церкви св. Йосафата о год. 9-ій вечора і його влаштовують спільно Фінансова Комісія Світової Федерації Українських Жіночих Організацій та Спілка Українських Журналістів Америки. Почесною гостею Балю буде Ізабела Крумакер, українка, що є „Міс Франція" та яка одержала відзначення „Міс Грація" на конкурсі в Атенах.

Христина Семеген кандидатка „Свободи"

До конкурсового жюрі Балю входять проф. Петро Андрусів, ред. Уляна Любович, пісністка М. Чапельська - Ярінська і хореограф С. Чапліньська та Юрій Левицький. Майстрами церемонії будуть д-р Я. Вернадин, Христя Кудрицька да д-р В. Карпинич.

САХАРОВ З ДРУЖИНОЮ ТА ІНШІ ЗАКЛИКАЮТЬ ДО МІЖНАРОДНОЇ ПЕРЕВІРКИ ДОЛІ „БЛИЗЬКОГО СМЕРТИ" ЛЕОНІДА ПЛЮЩА

Леонід Плющ

Об'єднані Нації, Н. Й. Акредитована при Об'єднаних Націях як дорадча організація Міжнародна Ліга за людські права одержала підписаний відомим російським ученим, академіком Андрєєм Сахаровим та його дружиною і чотирма іншими інтелектуалістами заклик до міжнародної перевірки долі відомого українського кібернетика Леоніда Плюща, який знаходиться „близько смерти" в психіятричному закладі в Дніпропетровську. У зверненні А. Сахарова сказано, що Леоніда Плюща тримають „в жахливих умовах пониження, переслідувань та фізичних знущань". Підписані під зверненням Сахаров, його дружина та інші стверджують, що спеціяльний психіятричний заклад в Дніпропетровську, в якому тримають Л. Плюща, є властиво „в'язницею, відомою між такими закладами зі своїх жорстоких обставин". В заклику дальше сказано, що проф. Л. Плющеві, який був дослідником в Академії Наук УССР, дається „нерегульовані і безглузді дози медикаменту галоперидол, що призвело його до фізичної руїни. Він уже не може ні тільки читати і писати, але й рухатись, має постійні напади дрощів, ослаблень, спазмів та втрату апетиту. Дружині Плюща — сказано в зверненні — відмовляють інформації про шпитальну діягнозу її чоловіка та про його стан. „Він близький смерти" — сказано в заклику.

Проф. Леонід Плющ у 1968 році, після написання листа до редакції „Комсомольскої правди" з протестом проти наклепів цієї газети на совєтських дисидентів був звільнений з праці в Інституті Кібернетики АН УСС і згодом в 1972 р. був віддавлений до психіятричної лікарні Інституту ім. Сербського у Москві. Звідти в грудні 1972 р. Л. Плюща перевезли до Києва, де на ним в другій половині січня 1973 р. відбувся суд, у висліді якого його засудили на безтермінове ув'язнення у психіятричній лікарні. Від цього вироку була подана апеляція до Верховного Суду УССР, який змінив Л. Плющеві 5 квітня 1973 р. вирок ув'язнення в лікарні спеціяльно-режимного типу на ув'язнення в лікарні загального-режимного типу. З того часу Леонід Плющ перебуває у психіятричній лікарні у Дніпропетровську.

Речник Міжнародної Ліги для прав людини, яка одержала це звернення, заявив в Ню Йорку у вівторок, 19-го лютого, що текст цього звернення буде вислані до газет та відповідних міжнародних установ у всьому світі, що вже, мабуть, і сталося, бо „Ню Йорк Таймс" з 20-го лютого подав вістку про це звернення, поплутавши при цьому українську національну приналежність проф. Плюща, називаючи його „російським математиком". Речник Ліги рівночасно повідомив, що Міжнародний Червоний Хрест, асоціяції психіятрів та подібні установи і генеральний секретар Об'єднаних Націй д-р Курт Вальдгайм уже поінформовані про це звернення.

Орган американської компартії атакує УККА

Ню Йорк, Н. Й. (УККА). — Орган американської комуністичної партії „Дейлі Ворлд" (Щоденний Світ), у своєму числі за 24-го січня 1974 р. гостро заатакував Український Конгресовий Комітет Америки та назвав його „спільником" троцькістів та СІА (Центральна Розвідча Агенція) американського уряду. Причиною нападу на УККА та на „троцькістів" була стаття про кримських татар, що появилася 11-го січня 1974 в органі „троцькістів" „Мілітант". Автор статті Ерін Бент у розділі „Ідеологія", обвинувачує „троцькістів" в тому, що вони пропагують справу кримських татар, а СІА за те, що вона „роздмухує" положення надволжанських татар у Узбекистані. Він пише:

„В обороні українських дисидентів, троцькісти покликаються на антисовєтський аргумент „русифікації". Характер того обвинувачення є також видний у протисовєтському нападі Українського Конгресового Комітету Америки, Інк., в його одісторінковому оголошенні в „Ню Йорк Таймс" 17-го червня 1973 р. з нагоди поїздки Леоніда Брежнєва до Америки. Український Конгресовий Комітет Америки є не тільки антисовєтським, але в своїх рядах включає також людей, що працювали для перемоги Гітлера, колярборували з фашистами, і які тепер хочуть відлучити Україну від Совєтського Союзу та знищити там соціялізм. Троцькісти обороняють таких українських „дисидентів", як Леонід Плющ, Вячеслав Чорновіл, Іван Світличний, Євген Сверстюк... Кожний з них є також цитований в контрреволюційному оголошенні Українського Конгресу. Як бачимо, троцькісти є в одному ліжку з Джорджом Міні, якого цитує Український Конгрес для підтримки його антисовєтського становища. І так, кримські татари, двох кіргізьких істориків, українські націоналісти і російські антисовєтські дисиденти стали в руках троцькістів речниками пролетарської демократії..." — пише Бент

В Женеві відновлено переговори про обмеження атомного озброєння

Женева. — Після тримісячної перерви тут відновлено 19 лютого переговори між представниками СССР і ЗСА про обмеження атомного стратегічного узброєння. Перша зустріч американського спеціяльного амбасадора А. Джонсона з совєтським заступником міністра закордонних справ В. Семьоновим тривала 80 хвилин. Мета відновлених переговорів — досягнути порозуміння щодо заміни дотепрішнього тимчасового домовлення про обмеження атомної стратегічної зброї з 1972 року у формальний договір з необмеженим часом тривання.

В СССР скасовано обмеження для чужоземних дипломатів

Москва. — Агенство Ройтер повідомило з Москви, що совєтський уряд ввів далекойдучі полегші для чужоземних дипломатів, які хотіли б подорожувати по СССР. Голови чужинецьких місій в Москві були формально про це повідомлені на спеціяльній зустрічі у совєтському міністерстві закордонних справ. Обмеження щодо подорожування осталися тільки здовж совєтсько-китайського кордону, куди нікому з чужинців не вільно в'їздити, а також щодо відвідин жидівського автономного району Біробіджану.

В Ізраїлі продовжується урядова криза

Єрусалим. — З уваги на непогодження між Голдою Меїр, прем'єр-міністром Ізраїля, і дотеперішнім міністром оборони Моше Даяном, Голді Меїр не можливо остаточно оформити нового уряду. Моше Даян ставить як передумову участи в новому кабінеті коаліцію урядової Партії праці з правою опозиційною групою Лікуд, на що не хоче погодитися провід Партії праці. Як відомо, Моше Даян був предметом атаки з боку правих ізраїльських кіл, мовляв, він не підготовив належно країни до оборони. Крім того, Лікуд протиставиться резиґнації з будь-якої частини захоплених арабських територій, що є проти теперішньої політики уряду Голди Меїр. Якщо Партії праці не поцастить оформити надійної коаліції з Незалежними ліберелами і Національною релігійною партією, то Голда Меїр не матиме змоги оформити уряду, що матиме негативний вплив на дальші переговори з арабськими державами.

Суддя Сіріка наказав закінчити публічну дискусію щодо Вотергейтських магнетофонних записів

Вашингтон. — Федеральний суддя Джон Сіріка у вівторок, 19-го лютого, після розмови із адвокатами президента Ніксона на його особистої секретарки Роуз Мері Вуде і спеціяльним Вотергейтським прокуратором Леоном Яворським, наказав їм зупинити всю публічну дискусію про питання „автентичности" деяких із Вотергейтських магнетофонних записів і про 18-хвилинну прогалину, виявлену в одному з цих магнетофонних записів. Сіріка базував своє доручення на тому, що публічне обговорювання цих питань може перешкодити великій лаві присяжних у її розслідуваннях кримінальних аспектів Вотергейтської афери. Як відомо, останніми днями в пресі появилися протилежні твердження щодо 18-хвилинної прогалини в магнетофонному записі розмови президента Ніксона з його колишнім дорадником Г. Р. Галдеманом. Білий Дім твердив, що дослідні новою групою експертів виявили, що ця прогалина могла бути спричинена дефектом у магнетофонному апараті.

Створено Комітет оборони Валентина Мороза

Торонто. — Як уже інформовано, з ініціятиви СКВУ і ЦЕСУС був створений окремий Комітет оборони Валентина Мороза, завданням якого є: домагатися перевірки здоров'я В. Мороза відповідними міжнародними чинниками, полегшення його тюремного режиму та його остаточного звільнення з тюрми. Для досягнення цих цілей Комітет намітив наступний плян: розголошення імени Мороза в англомовній пресі, видання його творів англійською мовою і розповсюдження їх передусім у не-українському світі, зорганізування віч, маніфестацій та більших демонстрацій.

Досі при Комітеті створено комісії: пресову, яку очолив Андрій Бандера, видавничу — І. Коляска, фінансову — І. Велигорський, внутрішньої інформації — М. Липовецький і зовнішніх зв'язків — Ю. Верительник. До патронату над Комітетом запрошено СКВУ і КУК. Тому, що Комітет діє покищо в Канаді, він нав'язав уже зв'язки з міністерством зовнішніх справ федерального уряду в Оттаві, підготовив до друку твори В. Мороза та піднайшов відповідного видавця. В стадії підготовки знаходиться справа пресової кампанії в англомовній пресі та зорганізування великої демонстрації.

Комітет видав комунікат, в якому закликає всіх — духовенство, церковні громади, організації, установи і всіх громадян включитися в працю Комітету та підтримувати його морально і матеріяльно, щоб він міг осягнути свою ціль. Управа закликає також творити на місцях комітети-філії оборони Валентина Мороза в інших місцевостях. На неділю, 24-го лютого ц. р., Комітет заповів масову демонстрацію під совєтською амбасадою в Оттаві і закликає українське громадянство до численної участи. Тих осіб, які мали б змогу допомогти Комітетові матеріяльно, Управа просить надсилати грошеві пожертви на адресу: Committee for Valentyn Moroz, 2200 Yonge St., Suite 1701, Toronto, Ont. M4S 2C6.

ПОНАД 14 ТИСЯЧ МЕШКАНЦІВ НОВОЇ АНГЛІЇ ЕМІГРУВАЛИ ДО КАНАДИ

Бостон. — Згідно із статистичними даними, опрацьованими канадським консулом Гастоном Бопре, від 1966-го року по сьогодні 14,125 мешканців стейтів Нової Англії еміґрували до Канади. Консул Бопре сказав, що кілька років тому еміґрація була спричинена В'єтнамською війною, а тепер багато молодих людей покидають Америку з огляду на Вотергейтську аферу та непевність про майбутнє. Ці молоді люди переважно поселюються в Торонті та околиці.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Життя під загрозою!

На основі різних даних і свідчень можна ствердити, що КГБ, совєтська політична поліція, докладає всіх зусиль до того, щоб фізично і психічно зламати Валентина Мороза, засудженого на 14 років ув'язнення і заслання. За найновішими повідомленнями, в січні цього року Валентина Мороза зумисне приміщено разом з кримінальними злочинцями, які мали за завдання його побити. Знову важко пораненого Мороза тюремне управління горезвісної Владимірської тюрми примістило в одиночці, де він перебуває без належного лікарського догляду.

Валентин Мороз, на якого в першій мірі сьогодні звернена увага КГБ, — не один. Понад 200 провідних українських діячів перебувають в тюрмах і концтаборах, засуджені на довголітнє ув'язнення у 1972-1973 роках. Крім того, у в'язницях перебувають давніше арештовані і суджені. Доля всіх їх є незвичайно важка, на що в першій мірі впливає плянове знущання над ув'язненими, що його стосують поліційні чинники, використовуючи, як у випадку Валентина Мороза вже вдруге „допомогу" кримінальних злочинців, щоб не нести безпосередньої відповідальности.

Така ситуація, серед якої сьогодні знаходяться українські в'язні у совєтських тюрмах і контаборах, вимагає не тільки інтенсивної і постійної уваги з боку української громади за кордонами України, але також конкретних заходів в їх обороні. Не є ніякою таємницею факт, що совєтський режим намагається використовувати політику т. зв. відпруження, щоб відвертати увагу всього світу від поповнюваних цим режимом злочинів. Не є також таємницею, що в цьому Москва має чималі успіхи. Все це, однак, не може впливати ніяк на нашу поставу і на наші заходи по лінії оборони всіх переслідуваних наших земляків в Україні.

Враховуючи загальну трудність ситуації на зовнішньо-політичному відтинку і складність проблеми, коли йдеться про СССР, оборонна акція української громади мусить бути належно розплянована і на її відтинок повинні бути кинені не тільки такі чи інші фінансові засоби, але також зорганізовані всі наші людські ресурси. Мусимо усвідомити собі, що тільки максимальним зусиллям усієї нашої громади ми, можливо, матимемо принаймні нагоду проламати мур ізоляції, що його збудував совєтсько-російський окупант довкруги України. Ніякі індивідуальні і групові зусилля в актуальній дійсності не принесуть сподіваних успіхів.

Вважаємо, що відповідальність за ініціятиву в цій справі і за ведення акції, яка мусить бути розрахована на далеку мету, несе Секретаріят СКВУ з усіми своїми складовими громадськими централями і організаціями. Сотні і тисячі українських інтелектуалістів в Україні знаходяться в обличчі смертельної загрози. В такій ситуації не пора на проминаючі внутрішні „розрахунки", а пора на справді широку і справді всеукраїнську оборонну акцію.

Правда у поході

Арештуючи і депортуючи Солженіцина, після відібрання йому совєтського громадянства, кремлівське керівництво і його кагебівський режим в СССР сподівалися, що таким насильним актом вони знищать рештки таких чи інших виявів вільної, дисидентської думки в Росії та інших країнах Совєтського Союзу. Рахували вони на те, що застрашені можливими репресіями покищо окремі одиниці і невеликі гурти дисидентів принишкнуть і не відважаться виступати на оборону Солженіцина і продовжувати започатковане ним розкриття злочинних дій режиму.

Як це часто бувало в історії тоталітарних режимів, керівники КГБ й ЦК КПСС у своїх сподіваннях завелися. Зараз же наступного дня після арешту Солженіцина і цього ж самого дня, коли його „видворено" з СССР, тобто 13 лютого ц. р., група совєтських дисидентів під проводом акад. Андрея Сахарова і з участю таких вільнодумців, як В. Максімов, П. Літвінов, А. Марченко й Л. Богораз виступила з розповсюдненою в Москві у колах молоді, інтелектуалістів і закордонних кореспондентів заявою на оборону Солженіцина і з вимогами негайно видати в СССР його книжку „Архіпелаґ ГУЛаг" і зробити її доступною для кожного совєтського громадянина, опублікувати архівні й інші матеріяли, які дали б повну картину злочинної діяльности ЧК-ГПУ--НКВД-МВД, створити міжнародний трибунал для розгляду здійснених режимними органами злочинів та реґабілітувати Солженіцина й дати йому змогу працювати свобідно на батьківщині. Щобільше, на підтримку Солженіцина і його намагань розкрити всю правду про злочинства сталінської доби виступив навіть донедавній антисталініст, автор колишніх, згодом забутих віршів „Сталінові наслідники" та „Бабин Яр" і востаннє суперльояльний прорежимний поет Євген Євтушенко, той, що в останніх своїх поїздках по ЗСА і країнах Південної Америки прославляв і партію і її кремлівське політбюро. У своїй заяві Євтушенко заперечив твердження КГБ і його пропаґандистів, що злочинства сталінського часу уже повністю розкриті, висвітлені й засуджені та підтвердив страхітливу, удокументовану правду багатьох сторінок книжки Солженіцина і його ревеляцій про криваві злочини сталінського минулого. Водночас із цим Євтушенко висловив вимогу довести всю правду про це злочинне минуле до свідомости совєтської молоді, щоб оберегти її від зневіри, цинізму чи й розпачі.

І заклик очоленої А. Сахаровим групи дисидентів і заява Євтушенка доводять, що походу правди в московській тюрмі народів не зупинити нікому й нічому. Завершенням цього походу буде великий і справедливий вселюдський суд над кремлівськими катами і їх ґльорифікаторами.

Генрі Кіссінджер їде на Близький Схід

Вашингтон. — У зв'язку з конференцією президента Ніксона з міністрами закордонних справ Єгипту і Савдійської Арабії, президент Ніксон подав до відома, що державний секретар Генрі Кіссінджер виїде вже наступного тижня на Близький Схід, щоб там взяти безпосередню участь у сирійсько-ізраїльських переговорах з метою допровадити до підписання вступного договору про роз'єднання військ в районі Голянських висот. Полагодження сирійсько-ізраїльського конфлікту і погодження Сирії взяти участь у переговорах в Женеві відкриє шлях до погодження між Йорданією й Ізраїлем, а також до скасування нафтового ембарґо, що мало б статися вже на конференції мохаммеданських країн в Ляґоре, Пакістан. Надії на таке погодження висловили також обидва арабські міністри закордонних справ.

Володимир Барагура

ПЕРША ДИВІЗІЯ УНА — ІСТОРИЧНА НЕОБХІДНІСТЬ

У зв'язку з всенародними святкуваннями 30-ліття Першої Дивізії Української Національної Армії й недалеким відзначенням битви під Бродами, приходиться зустріти у дискусіях на вечорах, присвячених цим подіям, і у приватних розмовах критичні зауваження деяких кіл нашого громадянства й окремих осіб до цих історичних фактів. Ці зауваження варто розглянути.

Картка історії України, записана Дивізією, обернулася й закрилася назавжди. Дивізія перейшла до історії так, як до минулого перейшли всі інші українські військові формації — княжі воїни, козацькі армії, Запорізький Орден, Леґіон УСС, УГА, Армія УНР, чи повстансько - підпільні й революційні формації — УВО, УПА. Тому на Дивізію треба дивитися як на факт, що не дасться викреслити з історії української збройної боротьби за визволення. До Дивізії треба підходити „сіне іра ет студіо" — без упереджень і хвилювань. Залишім ворогам лаяти, знецінювати й засуджувати Дивізію, її творців і членів. Розгляньмо й оцінюймо її радше із становища тих часів, коли вона поставала, творилася й діяла, а не із становища тільки сьогоднішнього часу, бо цю помилку робимо й у відношенні до княжих і козацьких часів та до часів Першої світової війни й відродження Української Держави. З перспективи часу, після досвіду минулого, легко осуджувати й критикувати Дивізію. Найчастіший закид це те, що створення Дивізії було політичною помилкою. Це ми так бачимо справу тепер. Але в моменті творення Дивізії ніхто не міг передбачити, якими шляхами підуть події, котра сторона перша матиме атомову бомбу, бо не знали того й великі державні мужі. Ніхто не знав, де буде альянтський десант, бо тоді ще самі союзники сперечалися, чи робити його на Балкані, чи у Франції. Ніхто не знав, чи після розгрому Німеччини консеквентно й логічно не прийде черга на Совєтський Союз, бо ці проблеми не були вирішені альянтами.

Зрештою, треба розмежувати політичний бік Дивізії від її мілітарного аспекту, як зав'язку української збройної сили з націлом боротьби за волю України. Такий зав'язок національної армії міг бути тільки в тій частині України, що знайшлася під німецькою окупацією, бо під альянтами українських територій не було, а більшість наших земель була під большевицькою займанщиною й ніяка концепція творення національної збройної сили не була там можлива

Ні ініціятори Дивізії, ні дивізійники не творили цього з'єднання, щоб скріпити силу гітлерівської імперії, чи воювати проти Заходу, але щоб бути готовими до ведення визвольної боротьби власного народу.

Інший закид: Існування Дивізії причинилося до братовбивства, бо Дивізія боролася проти совєтських частин, в яких були українські вояки. Воістину не для того була створена Дивізія, щоб проливати братню кров! Коли ця кров була пролита, то сталося те через історично-політичні події й через історичний фатум українського народу. Упродовж нашої історії ми завжди маємо до діла з братовбивством — княжі міжусобиці, часи козацтва, визвольна боротьба під час і після Першої світової війни.

Ще інший закид: не було глузду творити Дивізію, бо вона й так не виборола нам волі. Будьмо справедливі, — а котра наша формація виборола нам волю? Наші мілітарні перемоги, що мали політично - державне значення, скінчилися з Хмельницьким і Виговським. Але й ці мілітарні успіхи тривалого політичного значення в розумінні збереження власної держави — не мали. Від Мазепи й по останні часи ніяка наша збройна сила чи формація будьто військового, будьто підпільно - повстанського характеру не принесли нам волі. Чи це значить, що український народ повинен закинути збройну боротьбу або засуджувати тих, що боролися за волю із зброєю в руках ?Засуджуючи з того погляду Дивізію, ми мусіли б засудити УСС, УГА, Армію УНР, УВО й УПА. Чи поляки засуджують армію Андерса Польську Армію Крайову чи оборонців Варшави?

Черговий закид; створення й існування Дивізії наразило населення на репресію ворога. А чи не наразили цього населення на репресії дії повстанців?

Створення Дивізії було історичною необхідністю, бо дивізіонери, підійнявши сполові грозна Червоної Калини й нанову забагривши їх своєю кров'ю, стали черговим кільцем нерозривного ланцюга збройної боротьби українського народу за волю й Державу.

ҐРІЦКЕВІЦІЮС ПАРТІЙНИМ ЛІДЕРОМ ЛИТВИ

Москва. - Газета „Правда" з 19 лютого опублікувала повідомлення про те, що першим секретарем Комуністичної партії Литви призначено Піятраса Ґріцкевіціюса, який досі був секретарем обласного партійного виконного комітету у Вільна. Зміна на пості першого секретаря компартії Литви наступила у зв'язку з смертю попереднього першого секретаря Антаноса Снечкуса.

Ю. Степовий

КОЛЕСНИКИ В ЧИКАҐО

„Живе лиш той, хто не живе для себе, хто для других виборює життя". (В. Симоненко). — Під таким гаслом ще недавно проходили концерти Ганни Колесник, недавньої зірки Київського оперного театру ім. Т. Шевченка, в Австралії. А сьогодні ми слухаємо цей чарівний голос дужої орлиці українського степу на нашому американському континенті.

Чи всі досить здаємо собі справу, з ким маємо до діла? Одне слово „недавня" співачка столичної опери вже виписує пашпорт артистці до великої европейської сцени. Це її дорогоцінний мандат, який дається небагатьом вибранцям з особливим Божим даром, проклав їй дорогу до таких мистецьких височин у рідному Києві.

Тут маємо до діла не лише з однією особою, великою артисткою Ганною Колесник, а з цілою високообдарованою родиною Колесників і Ратушних. Чоловік Ганни Колесник, Володимир, недавній диригент тієї ж Київської опери.

Тут знову постає питання, чи здаємо собі справу з того, що значить сьогодні бути диригентом столичної опери? Та ж столична опера — це головний форпост ідеологічного фронту, куди беруть не так собі будь - кого, а виключно, обдарованих людей, щоб їхнім талантом і високими здібностями „виховувати й перевиховувати" в потрібному окупантові дусі українські маси.

Такі керівні постаті-еліта мали в Києві все, крім свободи творчої думки, а людина живе не хлібом єдиним. Тож вони залишили всі матеріяльні вигоди, а пішли у широкий і невідомий світ, вони вибрали „той шлях важкий, нехай тернистий", як говорить поет І. Самійленко. Родина Колесників і Ратушних, щоб понести українську правду далеко поза межі України, ризикуючи власним життям, перейшла смертельні шляк - бавми залізної заслони і щасливо опинилася серед нас та насолоджує нас сьогодні своїм „Євшан - зіллям".

Чикаґський Український банк „Певність", що був спонзором і організатором концерту Ганни Колесник в Чикаґо, зробив усе, щоб концерт відбувся якнайкраще. Молодий і енерґійний президент банку Юліян Куляс напевне не доспав чимало ночей, віддаючи всі сили, ввесь молодечий запал на підготову концерту. І його праця не пішла надаремно: десятого лютого одна із кращих чикаґських заль „Оркестра Голл" майже повна.

Близько двох тисяч пар очей уп'ялися в напівосвітлену сцену і з запертим подихом чекають. Заля буквально мертва. Раптом з гордо піднесеною головою і ледве помітною усмішкою на устах граціозним кроком появляється героїня вечора. Вона упевненим кроком дефілює через сцену. Спонтанно зривається з місць ціла заля і гримлять ентузіястичні оплески. Потім ущухають, а прімадонна Київської опери розкланюється на всі сторони і робить клясичні артистичні реверанси до всіх.

При першій її ґраціозній появі хотілося вигукнути словами поета; „Вітай, моя Гелладо степова!" Бо вона в гордо піднесеній голові пронесла через сцену гордість і незламність нескореної нашої Батьківщини, а у своїй ледве помітній усмішці — показала безмежну доброту і зичливість нашого непоборного народу. Вона у своїй клясичній поставі і мистецьких реверансах показала високу мистецьку - театральну культуру нашої рідної столиці. А своїм співом, технікою виконання репертуару показала талант, що виріс навіть у тих жахливих умовах нинішньої окупації.

Ганна Колесник своїм концертом не тільки продемонструвала те, що і в тих тяжких нинішніх умовах ростуть великі сили, але й те, що Україна ще не вмерла, що вона і в умовах майже бездоріжжя, але бореться, вона є й сьогодні невичерпним джерелом українських талантів.

Говорити про „тембри гортанні, крицеві й інші колюмнарні тони та тугі чи слабі вібратто", залишаємо фахівцям від музикології, бо до таких себе не зараховуємо. А говорячи про зовнішню сторінку концерту та про зміст і техніку виконання програми, можна сміливо сказати, що такого концерту за наше чвертьстоліття в Чикаґо ще не було, не зважаючи на виступ Бели Руденко, яку дехто хоче порівнювати з Ганною Колесник, забуваючи, що це різної кляси два голоси: сопрано і меццо - сопрано. Тож порівняння зовсім недоречне. Концерт Ганни Колесник був неперевершеною маніфестацією великих талантів нашого народу, які виростають і міцніють і в тих тяжких умовах утиску української культури. Це переконує, що наш степ ще не зовсім „голий".

Колесники не вважають себе втікачами з України, бо вони не втекли, а залишили Україну, щоб і тут, серед „еміґраційної України" та в чужинецькому світі, прославляти нашу Гелладу степову, яку ми всі залишили по тому боці глибокого океану.

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, а нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена!

Василь Лев

МОЯ ВІДПОВІДЬ

(2)

В оповіданні йдеться більш про родину вдови Лесихи, сина, доньку, невістку, ніж про челядь — службу. До речі, слово челядь має різні значення. На Гуцульщині челядь це жіноцтво, на долах — жіноча служба у господаря, або служба взагалі (без різниці пола), а також і члени родини. Так це й розуміє проф. К. Андрусишин, який добре знає українську мову Полуйка — moiety, W-I 947, an indefinite share or part; K-P YHC: Fab В долівських і підгірських говірках це слово означає половину чогось, напр. частину поля в Яворівщині — вузький, бічний загінець. В говірці бориславських робітників це слово означало якусь половину першої добутої нафти, призначену на нагороду для робітників. А що робітники пропивали її, то й проф. Кузеля перекладає це слово на німецьку мову: бочка, т. зн. бочівка півбочка.

Писання українських назв англійською абеткою застосовують Персівал Канді і К. Меннінґ, напр.: „Koly Zviri Hovoryly" — IF-SP 63; „V Poti Chola" - I. F.-SP 62; „Ukradene Shchastye" — IF-SP 64.

„З бурливих літ" чи бурхливих, див.: бурхливих — Кнс т. ІУ, кн. II, „З бурхливих літ" — М-ІФ 156, ІЯФ 293.

Коли мистець М. Григоріїв називає себе по-англійському Gregory, це його особиста справа. Є люди, що вживають або в ж и в али більше змінених прізвищ.

Зрозуміле, що передмова проф. К. А. Меннінґа про Франка взята з тієї самої книжки, що поезії, перекладені Персівалем Канді. Видавництво цієї книжки Philosophical Library не подало що фінансував її Український Народний Союз.

Дату народження Івана Франка подають загально: 15 серпня 1856. В першому томі „Творів" Івана Франка, Київ 1955 на стор. 22 сам поет в автобіографії, написаній для Омеляна Оогоновського, пише: „Родився я 15 н. с. серпня 1856 р. в Слободі, присілку с. Нагуєвич, Дрогобицького повіту". Д-р Василь Сімович у біографічному нарисі про Івана Франка (Іф - Звн) на стор. 17 подає: „Іван Франко... побачив світ 15 н. ст. серпня 1856 р." Таку саму дату подає Меннінґ — Канді в цит. книжці на стор. 15. О. Н. Мороз прийняв дату 27 серпня (М-ІФ 92), а за ним і д-р Лука Луців (ЛЛ — ІФ 31). На мою думку О. Н. Мороз прийняв дату 15 серпня за старим стилем, бо так було в царській Росії, де обов'язувало числення за старим стилем, і переніс дату 13 днів наперед — 27. 6. Тому тепер большевики святкують Жовтневу революцію в листопаді.

Щодо сьогоднішньої назви Нагуєвич в „Історії сіл і міст Української РСР", Львівська область, [illegible] 1963 на стор. 286: „Івана Франка (до 1952 року — Нагуєвичі) — село, центр Івано-Франківської сільської Ради Дрогобицького району", тому я написав: „Івано-Франківськ".

Щодо студій Франка після арешту в 1877 [illegible] моїй невеликій довідці [illegible] важне, коли і як старався [illegible] продовжувати їх у Львівському університеті, важне, що закінчив їх у Відні докторатом і що два роки пізніше габілітувався у Львівському університеті, як про це пишуть проф. Сімович (ІФ — Звн 35) і проф. Меннінґ (IF-SP, IX).

Зрозуміла теж річ, що Франко або сам засновував журнали чи видавництва, або був ініціятором засновин видавництв і співпрацював з іншими редакторами. Читаємо у Сімовича (ІФ — Звн 37): „Того ж року (1898) з нагоди столітніх роковин появи Енеїди Котляревського засновувалася для поширення літературної продукції „Українсько - руська Видавнича Спілка" у Львові, яка від 1899 р. почала свою діяльність". „Дрібна бібліотека" була не так серійним виданням, як також і видавництвом, як це говорить проф. Сімович (ІФ — Звн 32).

Франко кандидував на посла до австрійського парляменту не тільки в 1895 р. і в 1897, але також і в 1898 р. (М — ІФ 127).

Не відмічував я кількакратних видань різних творів Франка, головно оповідань, що появлялися в різних збірках, бо треба би подавати, напр.: „Коли ще звірі говорили" — перше видання в 1899 р. Подаю тільки друге, побільшене з 1903 р. „Пригоди Дон Кіхота" друковано перший раз у „Дзвінку" за 1891 р., видано окремою книжкою в 1892 р., другий раз у 1899 р., третій у 1913 р. (Кнс УДД, 315-20), „Маніпулянтку" друковано перший раз у „Кур'єр-і Львовск-ім" у 1888 р., другий українською мовою в 1890 р., далі в 1905 і 1906, останнє в збірці „Маніпулянтка" (Кнс 1, 2, стор. 21. „Украдене щастя" друковано в „Зорі" за 1893 рік і в тому ж році окремою книжкою. (Кнс ХУД, 418)).

Працю „Політична й економічна історія Галичини в 1840-1848 рр." Франко написав, згл. накреслив у 1883 р., та, як пояснив мені в 1952 р. пок. дир Володимир Дорошенко, не видрукував її, а друкував з неї окремі частини як реферати.

З історично - літературною розвідкою „Пісня про правду і неправду" сталася дійсно немила помилка, коли попала між збірки поезій замість між наукові твори.

Важко ставляти побіч себе англійські переклади „Мойсея" пера Володимира Семенини і Вери Річ, бо вони дуже різняться між собою. Кожний пересічний читач скаже, чому.

Друкарські помилки, а також і авторські, всюди трапляються. Бо й редакторові Кравцеву трапилися вони. Назвав мене ректором Філологічної Секції, працю д-ра Л. Луцева назвав „Іван Франко — борець за національну і соціяльну свободу" (м. б. справедливість). А також: „В автобіографії І. Франка, написаній 1900 р. для М. Драгоманова,..." Звісно, що Драгоманів помер у 1895 р.

ПЛАТОНІДА ЩУРОВСЬКА-РОССІНЕВИЧ

20-го листопада 1973 р. померла в чеській Празі, на 81-му р. життя, видатна диригентка Платоніда Щуровська-Россіневич, колишня субдиригентка Української Республіканської Капелі Олександра Кошиця.

Народилася вона 20-го квітня 1893 р. в селі Воробієнці на Черкащині в родині священика Івана Щуровського, відомого в той час диригента церковних хорів, який і дітям вщепив любов до музики. Особливо захоплювалась музикою його дочка Платоніда, що вже змалку виявляла здібності в дириґуванні та мріяла стати диригенткою Київської опери. У своїх споминах писала: зі запалом ходила я на концерти з визначними мистцями, де з партитурою в руках вслухувалась в інтерпретацію великих оперних майстрів диригентів тієї чи іншої опери. І тоді здавалося мені, що прийде час, коли й я стану за диригентський пульт оркестри Київської опери".

Середню школу закінчила Покійна в 1911 р. з відзначенням і золотою медалею в Епархіяльній школі в Києві. Тоді викладав там музичні предмети і дириґував шкільним хором славний диригент Олександер Кошиць. Він зразу звернув увагу на великі музичні здібності учениці Щуровської і в скорому часі зробив її своєю помічницею, а потім заступницею.

Після закінчення середньої освіти, Платоніді Щуровській запропонували залишитись у цій школі в ролі диригентки церковного хору.

У 1913 р. за порадою О. Кошиця, П. Щуровська вступила у Київську Музичну Консерваторію, де вчилась гри на фортепіяні, диригентури та теоретичних предметів.

Під час навчання в консерваторії, працювала як учителька співу в деяких середніх школах Києва, як також часто акомпаньювала співакам. Крім того була в Київській опері корепетиторкою для співаків, що розучували нові оперові партії. По революції 1917 р. стає на чолі українського хору Середньошкільників Києва.

В перших днях січня 1919 р. Олександер Кошиць, організуючи, з доручення Уряду УНР, Українську Республіканську Капелю, запрошує Платоніду Щуровську на субдириґентку цього хору. У своїх споминах П. Щуровська докладно описує організування Республіканської Капелі, де разом з Кошицем, Леонтовичем, Стеценком та Степовим бере активну участь у набиранні співаків та в підготовці програми.

Остаточне оформлення Капелі сталось аж у Кам'янці Подільському, куди, з огляду на наступ большевиків, переїхала тільки частина співаків з Києва. Після доповнення Капелі новими співаками та докладної підготови, Республіканська Капеля під музичним проводом О. Кошиця, П. Щуровської, та вчителя співу Тучанського, вируїшла з Кам'янця Подільського в турне по більших містах західньо-европейських держав з місією познайомити культурний світ з українською хоровою музикою.

Після тріюмфальних концертів у Чехо-словаччині, Австрії, Швайцарії, Франції, Бельгії, Голляндії, Еспанії, Польщі, та Німеччині, Капеля закінчила свою працю. Але на Вкраїну не могла повертатись, бо там уже панував ворог. Також не можна було далі їздити з концертами, бо з упадком української держави, не було матеріяльних засобів продовжувати працю. Тоді запропонував О. Кошиць виїхати на турне до Америки. Частина співаків погодилась на його пропозицію, а решта виїхала до Праги продовжувати студії. До тих належала П. Щуровська, бо хотіла закінчити музичну освіту, перервану виїздом з Києва в 1919 р. з Республіканською Капелею.

В Празі П. Щуровська вступила до Чеської Музичної Державної Консерваторії, де студіювала композицію і дириґентуру. Професор Кожічка, у якого слухала лекції з композиції, знав П. Щуровську давніше з виступів Капелі у Празі. У своїй критиці на концерти Капелі він дуже прихильно оцінює працю П. Щуровської. Він писав: „Підготовчу працю виконує п. Щуровська. Музикальна, тонкого слуху і ритмічного почуття, працьовита, віддана, скромна, має левину частину успіхів Капелі, головному диригентові дає хор музично цілком готовий, щоб його по мистецьки опрацював. Щасливий п. Кошиць, що найшов таку помічницю".

У 1924 р. П. Щуровська закінчує Консерваторію з відзначенням, з правом відчинити свою власну музичну школу. Замість того П. Щуровська, на запрошення Українського Високого Педагогічного Інституту ім. Драгоманова в Празі викладає на Музичному відділі цієї високої школи теоретичні предмети і диригентуру, спочатку як лектор а пізніше як доцент. Рівночасно стає студенткою Карлового університету, де на філософічному факультеті слухає лекції музики у визначних чеських професорів. В 1929 р. стає абсольвенткою цього університету. В Педагогічному Інституті організує хор, а крім того є диригенткою ще двох великих хорів, а саме Українського Академічного хору в Празі та Студентського хору при Українській Господарській Академії в Подєбрадах. Добре вишколені ці обидва хори, крім виступів на українських імпрезах, не раз виступали перед чеською публікою і одержували від чеських критиків дуже прихильні рецензії. Але найбільшим їхнім успіхом був виступ на Всеслов'янському Музичному Фестивалі у 1928 р. Вже взірцевий вихід 150 - членного хору на сцену ви-

(Закінчення на стор. [illegible])

Свято Державности в Бостоні

На фото: губернатор стейту Массачусетс Франсіс Сарджент (в центрі) підписує проклямацію дня 22-го січня, Дня Української Незалежности; по боках Конрад і Николай Волзер. Стоять (зліва): Орест Щудлюк, о. Мирон Пахолок, о. Йосип Скульський, Марія Волзер, Данило Лярчук, і інж. Конрад Гусак, всі члени української делегації.

Бостонська українська громада відсвяткувала знаменні роковини Незалежности і Соборности українських земель, Української Народної Республіки.

У вівторок 22-го січня, о 12-ій год. дня на площі перед будівлею Міської Управи зібралися понад 150 осіб українців і гостей, щоб бути свідками вивішення українського національного прапору на ратуші міста.

Численний збір українців витворив добре враження не тільки на українців, але й на присутніх представників Міської Управи, які у своїх привітаннях висловилися прихильно про український поневолений нарід. Між ними були: заступник посадника Едвард Суліван так і радні Міської Управи пані М. Дей Гіке, Фредорік Ланґоні, і Джан Конель.

Референт зовнішніх зв'язків, Відділу УККА Орест Щудлюк відчитав проклямацію посадника Бостону, а голова Управи Відділу інж. К. Гусак, привітавши присутніх зі святом, запросив на неділю 27-го січня, на святочну Академію.

Про відзначення роковин української Незалежности і Злуки Земель, проклямацію видала в багатьох примірниках і Міська Рада, яку розповсюджувано серед українського і не-українського оточення.

У неділю 27-го січня в православній церкві св. Андрія, протоієрей о. Мирон Пахолок, а в українській католицькій церкві Христа Царя о. Йосип Скульський відслужили по Літургіях панахиди за поляглих героїв під Крутами, та за всіх воїнів Визвольної Боротьби за волю і долю українського народу. По полудні о 4-ій того ж дня, відбулася академія підготована управою місцевого Відділу УККА. Академія почалася американським і українським національними гимнами. Вступне слово сказав голова Управи Відділу УККА інж. Конрад Гусак, запросивши святочну громаду вставанням з місць вшанувати всіх поляглих за волю України хвилевою мовчанкою.

Орест Щудлюк відчитав проклямацію губернатора стейту Массачусетс Сарджента, та представив головного доповідача студента політичних наук з Гарвардського університету Андрія Сороківського. Прелеґент детально проаналізував значення всіх 4-ох Універсалів Української Національної Ради і оцінив важливість цих актів. Українську бостонську громаду і увесь український народ з національним Святом привітали від латишської громади Юрис Канса, а привітання з довшою промовою виголосив конґресмен Джон Мауклій і розповів про свої виступи на Конґресі в захист субсидій на радіо „Вільна Европа" і „Свобода".

Мистецьку частину започаткували Юначки СУМА в'язанкою пісень під керівництвом Ольги Барецької, яка й вела програмою. Далі слідували „Херсонський гопак" а потім український масовий танець у виконанні танцювального гуртка Осередку СУМА ім. В. Біласа в Бостоні під керівництвом Івана Барецького. Вірш „Молитва біля Києва" Миколи Щербака деклямував Степан Сідлярчук. Ще раз та ж група танцюристів виконала динамічно „Коломийку", захопила публіку та зібрала гучні оплески.

Хор православної громади (диригент, інж. Андрій Прухніцький), а керував ним під час концерту інж. Микола Калініченко, відспівав пісні: „Ой у лузі червона калина" — музика Колесси і „Засяло сонце золоте" — муз. Недільського.

Декорації оформив інж. М. Калініченко. Програму Академії закінчив висловами подяки учасникам і виконавдяки учасникам, виконавлови Відділу УККА Орест Щудлюк. Відтак хор відспівав „Боже Великий... Єдиний".

Д. Н.

Імпреза, що залишила глибокі сліди

У неділю дня 27 січня ц. р. в домівці 10-го Відділу ОДВУ в Ню Йорку відбулася одна з тих імпрез, що залишила глибокий слід. Була це спільна Просфора членства УЗХ і ОДВУ та „Зарева", і їхніх родин, приятелів і друзів. Імпреза ця, як і інші цього роду витворюють приємний настрій дають нагоду її учасникам „пережити радісні хвилини, „гуртують разом"., додають снаги до дальшої діяльности.

Просфору відкрила голова УЗХ в Ню Йорку Дарця Бойдуник. Відповідними до святкування, словами вона створила родинну атмосферу. Після цього передала слово і ведення просфори голові 10 Відділу ОДВУ, Р. Крупці. Пан Р. Крупка поділився з присутніми описом традицій наших Різдвяних обичаїв, в яких відбита духовість і тисячелітня культура українського народу. О. Е. Новицький поблагословив дари Божі, які приготовили пані з УЗХ. Черговіднимків розпочав адвокат Р. Гуглевич, як його тут називають „український мейор Ню Йорку", бо є він вже багато років загально шанованим головою місцевої централі всіх українських товариств і організацій, яка є Відділом УККА. Після цього промовляли: Павло Дорожинський, ред. С. Женецький, дир. Залізко.

Промови і привіти закінчив, голова 1-го Відділу ОДВУ в Асторії, Володимир Процик. Цей Відділ ОДВУ з секретарем Серною це — родоначальник цілої ОДВУ і інших Братніх Організацій на терені ЗСА. Зорганізував його під час побуту в ЗСА сл. п. Полковник Євген Коновалець, кладучи таким чином тверду підвалину під дальшу розгалужену діяльність. Відділ цей і сьогодні належить до найкращих і найактивніших.

Отець Є. Новицький вказав на глибоке значення свята Різдва Христового, відтак подякував він організаторам Просфори, особливо паням, які не жаліли труду, щоб все приготовити, як слід, усім учасникам та молитвою закінчив програму Просфори. Прекрасними колядками виповнено решту вечора.

10-ий Відділ ОДВУ веде всесторонню діяльність, організує й бере участь у різних імпрезах, але можемо сказати, що ніяка з них так глибоко не порушила почувань, як влаштовувана рікрічно Просфора. Тому хочеться побажати, щоб у майбутньому вони були ще численніші та щоб всі Відділи ОДВУ і Братні Організації уряджували їх у себе.

С. Ніжицовська

Січневі Роковини в Ютиці, Н. Й.

Цього року українська громада в Ютиці, Н. Й. відзначила Річниці 22-го січня. У вівторок 22-го січня ц. р. відправилися Богослуження в українських церквах в намірені українського народу. Того ж самого дня о 10-ій год. перед полуднем делегація, в складі: о. Богдан Смик, парох української католицької церкви св. Володимира і о. Микола Немежицький, настоятель української православної автокефальної церкви Чесного Хреста, Володимир Величко, голова місцевого Відділу УККА з його управою, з представниками Пласту та СУМА та численного українського громадянства, прийнято посадником міста Едвардом Ганною, який підписав проклямацію, проголошуючи 22-січня Українським Днем Незалежности та зарядив вивісити український прапор поруч американського на ратуші Ютики. Відвідини посадника і вивішення прапору передано на місцевій телевізійній станції.

У суботу 26-го січня ц. р. заходом місцевого Відділу УККА, відбувся святочний концерт, який відкрито винесенням українського прапору трьома сумівцями, потім відчитано IV Універсал під звуки дзвонів із Софіївського Собору (награно з платівок).

Група пластунок і пластунів виконала монтаж з 22-Січня під проводом пластунки-сеньйорки п-і Володимири Смик.

Гарною несподіванкою для ютицької громади був виступ співочого тріо „Соловейки" з Філядельфії. „Соловейки", три сумівки: Леся Лесків, Марянна Мечник, Мирося Новаківська з їхньою акомпаньяторкою і музичною керівничкою проф. Зосю Маркович, мають вже виroблене ім'я між українською громадою. Позначається дбайливий професійний вишкіл оперової співачки Олени Шишацької. Кожна нотка у „Соловейків" находить своє прецизне виконання. Зокрема в стрілецькій пісні „Колись дівчино мила" молоді співачки справді нагадували наших соловейків. „Соловейки" виступали три рази, за кожним разом в інших, однакових сукнях. Вони відспівали: „Подай дівчино ручку", „Колись дівчино мила", „Ой не зникли", „Димить туман", „На могилах борців" і „Чи чуєш мій друже". На особливе відзначення заслуговує музичний акомпаньямент професійної піяністки проф. Зої Маркович.

У своїй добре опрацьованій святочній доповіді мгр Зиновій Савицький накреслив історичне тло обидвох Актів 22 січня і зупинився над змальованням дипломатичних ходів і наставлення до проблем української державної незалежності представників Антанти, зокрема Вудро Вільсона.

Молодий студент Роман Мельник продеклямував вірш д-ра Івана Овечка „Мені однаково". Пані Володимира Смик з емоційною експресією передала вірш Лесі Храпливої „Софійський Майдан". Секретар Ютицького Відділу УККА Петро Ярмак, відчитав в українському перекладі проклямації посадника міста Едварда Ганни та губернатора стейту Ню Йорк М. Вільсона.

Відспіванням національного гимну закінчено святкування.

Ксеня Антипів

Свято Державности в Клівленді

Клівленд, Огайо (Р. В.). — Проголошення 56-ої річниці Української Держави тут відсвятковано в неділю, 20-го січня ц. р., святочним Концертом у авдиторії Норманді Гайскул в Пармі. Свято відбулося під протекторатом Українських Злучених Організацій — Відділу УККА, а підготовив його громадський Комітет на чолі з Романом Возняком. Мистецьку частину програми підготовляла мґр. Н. Голембійовська.

Свято, в якім громадянство метрополітального Клівленду взяло численну участь, відкрив д-р Богдан Футей — голова Відділу УККА, вказуючи на січневі дати в новітній історії нашого народу і пояснив постанову СКВУ і УККА, щоб День 22 січня відзначувати, як день вільний від праці і як наше найбільше національне свято.

Мистецьке оформлення сцени належало інж. архіт. Зорянові Городиському; Свята Софія зі своїми чудовими банями і хрестами, з боку пам'ятник Богдана Хмельницькому на коні, відповідне освітлення, все це разом творило чудову панораму, особливо тоді коли на тлі цієї декорації до святочного апелю стали комбатантські організації ОбВУА, УСС, I УД УНА, УПА і молодечі організації Пласт і СУМА — всі зі своїми організаційними і державними прапорами, які під звуки „Софійських" дзвонів вмашерували на сцену, вставилися у форму тризуба та на струнко похиливши прапори, вислухали слів IV Універсалу. Софійські дзвони дуже вдало імітовано зі запису на плиті. Точку апелю підготовляла Володимира Кавка.

Святочну промову виголосив проф. д-р Михайло Пап. Він проаналізував тодішні події на українських землях і у світі та вказав на змагання українського народу за свою державність. Велику ролю у місцях нашого поселення говорив д-р М. Пап, може відіграти наша еміграція, коли зуміє об'єднаними силами допомагати українському народові на рідних землях.

Проголошення Українського Дня губернатором стейту Огайо відчитав представник губернатора Джеймс Селебрізі. Таку проклямацію посадника Клівленду відчитала Ростислава Бачинська, а від посадника міста Парми Анна Брездун.

Учні Школи Українознавства виголосили збірну деклямацію „Присяга Україні" — Петра Карманського і вийомок з „Великих Роковин" І. Франка. Деклямації підготовила учителька Школи Українознавства Ярослава Барнич. Танцювальний ансамбль під мистецьким керівництвом Віктора Богуславського виконав кілька національних танків.

Український жіночий хор „Дніпро" під мистецьким проводом Євгена Садовського, виконав п'ять пісень. Сама постава хору, в гарних довгих українських сукнях, та вміло виконані пісні зробили дуже миле враження.

Свято Державности України закінчено співом національного гимну, який відспівали всі присутні.

Крутянська академія у Вотервліті

Вотервліт, Н. Й. — Українська Студентська Громада при Олбанському університеті влаштувала тут 3-го лютого в Українському Клюбі Крутянську академію при співучасті Пласту й СУМА. Відкрив її вступним словом голова УСГ Василь Терлецький. Доповідь про бій під Крутами виголосила Галя Наболотна. У. Бадинська відіграла на акордеоні в'язанку українських пісень — „Спогади з України". Доповідь по-англійськи виголосив Володимир Кошикар. Співочий гурток студенток „Кобза" під керівництвом проф. Я. Кушніра проспівав: „Коли ми вмирали", „Подай дівчино", ,Летіла куля", — пізніше: „Заквітчали дівчатонька", „Писаний камінь" і „Гей степами". Фортепіяновий супровід — Наталка Кушнір. Василь Терлецький виголосив доповідь про завдання українських студентів (по-англійськи), підкреслюючи об'єднуючу ролю наших студентських організацій, зв'язок з українським організованим життям і з українським народом на рідних землях. Діяна Боднар продеклямувала поему Б. Антонича „Крутянська пісня", а сумівка з Амстердаму, Ярослава Римарук поему про Крути. Відспіванням українського національного гимну закінчено академію. На жаль, наша публіка не дописала. Якби прийшли всі члени УСГромади, Пласту й СУМА, то повинна бути повна заля. Хоча раз на рік повинні зійтися разом усі члени наших молодечих організацій, але про це треба заздалегідь подбати організаторам Крутянських академій.

І. Д.

НА МАРҐІНЕСІ ВЕЛИКОГО КОНЦЕРТУ АНСАМБЛІВ СУМА

Осередок СУМА ім. ген. хор. Тараса Чупринки в Ню Йорку, Управу якого під теперішню пору очолює невтомний робітник на відтинку молоді Корнель Василик, відзначає в цьому році своє 25-річчя. З цієї нагоди заплановані різні форми святкувань. Ювілейні святкування Управа Осередку вирішила започаткувати великим концертом сумівських ансамблів, який відбудеться вже в неділю, 24-го лютого 1974 р. о год. 5-ій по полудні в залі Фешен Інституту при 225 Вест 24-та вулиця в Ню Йорку. В програмі, в якій беруть участь понад 100 осіб молоді, виступатимуть: Дівочий хор „Жайворонки" під диригентурою інж. Романа Степаняка, танцювальний ансамбль „Верховинці" під керівництвом хореографа Олега Ґензи, акторка українських театрів Іванна Кононів, як конферансьє, Хризанта Зубрицька-Янґ — акомпаньяменнт і оркестра „Верховинці". Головою Комітету для підготовки і переведення концерту є Теодор Воляник.

Хор „Жайворонки", зліва на право в першому ряді — голова Осередку СУМА ім. ген. хор. Т. Чупринки Корнель Василик, піяністка Хризанта Зубрицька-Янґ і диригент хору інж. Роман Степаняк.

Танцювальний ансамбль „Верховинці"

Очікується, що також старше покоління масово візьме участь у концерті і тим самим піддержить працю тих, що працюють з молоддю і саму молодь. Скільки труду, годин праці і знання вкладають, наприклад, мистецькі керівники ансамблів інж. Р. Степаняк і Олег Ґенза, знають тільки ті, які безпосередньо заанґажовані в цього роду праці, або любителі тих родів мистецтва. Тому старшим громадянам і батькам слід би всіма силами піддержувати тих, що працюють з молоддю. Ми побудуємо і вдержимо здорову українську етнічну спільноту тільки тоді, коли два різні поняття — старше і молоде покоління — зуміємо поєднати в одну цілість. Під тим кутом треба розглядати „вічно стару і вічно нову" проблему — проблему молоді. При допомозі високо-мистецьких одиниць, плекання всіх родів українського мистецтва ,буде багато легше розв'язати цю проблему. Власне це й роблят керівники мистецьких одиниць згаданих ансамблів. Батьки і спільнота повинні бути їм за це вдячними. А найбільшою вдячністю для них є жива участь у підготованих ними концертах.

Очевидно, Управа Осередку СУМА заплянувала також інші форми відзначення 25-річчя і треба надіятись, що члени СУМА, батьки і об'єднана кругом Осередку українська громада, піддержать ініціятиву Управи, щоб ці ювілейні святкування випали гідно. Завтрішне зростання молодечих організацій залежатиме від того, як ми вже сьогодні будемо опікуватись ними і чи дамо їм повну моральну і матеріяльну допомогу.

ЛЕВ

Пісня України — 15 років на службі української громади

Шевченківський День 9-го березня 1959 року став знаменним історичним днем в житті української громади м. Торонта, Південного Онтаріо та Північних прикордонних Стейтів Америки. В цей день голосно і певно пролунала в етері українська радіо-програма „Пісня України", без якої важко тепер уявити українське життя Торонта та його ближчих і дальших околиць.

З дня-на-день, з тижня-натиждень, з року-врік, до українських хат Торонта та Ніяґарського прикордонного терену ластівкою-щебетухою літає наша рідна, невмируща „Пісня України".

Об'єктивно, безсторонньо лунають коментарі, доповіді на різноманітні теми з мікрофону щоденної української радіопрограми „Пісня України". „Пісня України" стала тим цементом, який єднає ґенерації, політичні напрямки та узгіднює політичні і світоглядові розходження українців. „Пісня України" на протязі довгих і нелегких 15 років склала іспит, будучи на відповідальному і національно-важливому відтинку служби українській громаді. Щоденні вісті зі світу, важливі громадські оголошення, чудові українські пісні, щотижнева дитяча програма, спортові вістки, політичні коментарі та виступи видатних українських діячів кожної суботи та неділі, родинна хроніка, відзначення та пошанування наших релігійних свят та національних річниць, виступи видатних педагогів на теми виховання молоді та шкільництва, практичні поради наших купців та підприємців — це ще навіть не повний перелік того, що несе „Пісня України" своїм слухачам. В радіо-програмі „Пісня України" знаходять собі духову поживу і діти, дорослі і молодь, не говорячи вже про тих наших громадян, які не знають англійської мови, яким „Пісня України" служить першим, чи може єдиним інформатором про життя та подію у світі.

Якщо поглянути навкруги, то не можна не помітити, як деґрадується життя людей, а особливо молоді, як застрашаючо діють денаціоналізаційні процеси. відхід від звичаїв і традицій. І якщо наша українська громада стоїть таки трохи вище щодо зберігання принципів моралі та традицій, то у цьому якусь ролю відіграла також і „ПісняУкраїни", якої „модерні вітри" не торкнулись.

П'ятнадцях тяжких і довгих років — це показник посвяти, праці, турбот, перешкод та успіхів. За цей час мінялися люди, зростало число співробітників, бо організація і ведення радіо-програми виходить поза межі сили та спроможности однієї особи. Насамперед успіх щоденної радіо-програми „Пісня України" треба завдячувати нашим патріотичним і жертвенним купцям та підприємцям, які постійно забезпечували і забезпечують передачі радіо-станції „Пісня України" матеріяльними засобами.

Час на радіовисильні коштує багато гроша. Без допомоги наших підприємців, наших громадських діячів та окремих громадян, яким лежить на серці зберігання української духовости, ми не могли б утримувати „Пісню України" на протязі 15 років і за це всім нашим купцям та підприємцям, всім співробітникам, артистам та мистцям належиться наше щире українське „Спасибі".

Ми знаємо, що на довгому 15-літньому шляху не обійшлося без певних хиб з залежних чи незалежних від нас причин, тому ми щиро перепрошуємо тих, що їм ми не мали змоги догодити, хоч можемо запевнити всю нашу українську громаду про наш шляхетний намір й бажання далі щиро і вірно служити інтересам української патріотичної громади доки наш Творець посилатиме нам здоров'я, сили та витривалість і своє благословення.

Дирекція Української Щоденної Радіо-Програми в Торонто — „Пісня України".

Хвиля — 1250

Активність 103-го Відділу СУА в Гемпстеді

103-ий Відділ належить до молодих Відділів тієї заслуженої жіночої організації, що їй на ім'я Союзу Українок Америки.

Заснований в 1969 р. вибрав собі за свою патронку Олену Телігу й виступає під її іменем. За короткий час існування Відділ проявив досить рухливу діяльність у двох головних напрямах: внутрішньому й зовнішньому.

Зовнішня ділянка праці Відділу проявляється головно у влаштуванні виставок українського народного мистецтва в публічних американських бібліотеках. Майже кожна місцевість на розлогому Лонґ Айленді пишається гарною модерною бібліотекою і ці бібліотеки стали прицілом нашого Відділу для інформування американського довкілля про наш нарід та його історію, культуру й мистецтво. Дотепер заходами Відділу, а головно старанням її теперішньої голови Зеновії Зарицької, що з великою посвятою віддається тій справі, влаштовано вже понад 20 виставок в різних місцевостях.

Найбільшою популярністю втішаються святкові виставки, т. є. різдвяні й великодні. Головно великодні стягають зацікавлену публіку, що складається з дітей і молоді, але й старших. Покази писання українських великодних писанок в найбільшій мірі цікавлять відвідувачів. Ці покази продемонстровує, з рамени Відділу, молода учителька Міля Захарія-Гирд, а їй часом помагає її товаришка Дарія Плетиницька-Вінеґер. Наші виставки вишивок, кераміки, різьби, ляльки в українських строях, бандура та інші предмети нашого народного мистецтва, захоплюють американських відвідувачів, а похвальні листи з подякою та подивом від бібліотечних управ, дописи з світлинами в місцевих бібліотечних журналах і запрошення прийти з повторною виставкою, є свідоцтвом успіху нашої акції, акції плянованої і обрахованої на здобуття усе нових приятелів України.

Не відстає Відділ і на внутрішньому відтинку. Як член місцевого Відділу УККА, вкладає свою цеголку у громадську працю на місці, співпрацюючи тісно з Управою Відділу УККА, в різних імпрезах, уряджує самостійні імпрези: Свято Матері, Андріївські вечорі, передсвяточні базарі, а останньо влаштував для Гемпстедської громади й околиці дійсно „духовий пир", як дехто висловлювався, у формі показу української історичної ноші.

Ця остання імпреза відбулася восени 15 вересня м. р. в просторій залі української католицької парохії, при великій і дружній допомозі сусіднього 64-го Відділу СУА з Ню Йорку. Пані: М. Савчак, М. Даниш і Л. Артимишин, приїхавши з дорогими й пишними строями, які є власністю їхнього Відділу, вклали всі свої здібности й енерґію, щоб ця імпреза випала успішно, що й вповні вдалося.

Імпрезу відкрила голова нашого Відділу Зеновія Зарицька та в двох мовах накреслила ціль і значення влаштування тієї імпрези та пояснила ролю, що її та імпреза сповняє, а саме — вона є лекцією української славної історичної минувшини. Дальше імпрезою проводили пані: І. Солтис і В. Погорецька, які пояснили в двох мовах кожний одяг зокрема, його склад, форму і спосіб виконання. Немов на фільмовій стрічці — появлялись живі моделі на сцені в пишних, багатих одягах української минувшини. Вони сходили зо сцени і проходили поміж публікою на залі, а численно зібрана публіка з великим захопленням і зацікавленням реаґувала на кожну появу нового строю, які дуже вміло моделювали наші молоді красуні.

Після імпрези пані — Союзянки гостили всіх приявних чаєм, кавою і солодким а гості при столиках ще довго обговорювали імпрезу, висловлюючи подив і признання Відділові.

Ольга Курчак
прес. референтка

ВІСТІ З ТОРОНТА

✔ **Різдвяний Концерт.** Мистецькі ансамблі Осередку СУМ ім. ген. Т. Чупринки в Торонті: чоловічий хор „Прометей", дівочий хор „Діброва" і трубна оркестра „Батурин" під диригентурою мгра Василя Кардаша, влаштували 27 січня ц. р. в церкві св. Покрови Різдвяний концерт, який пройшов з надзвичайним успіхом. Понад 800 осіб по береги заповнили церкву, в якій перед концертом Преосвященніший Владика Кир Ізидор у сослуженні чисельного духовенства відправив благодарственний молебень і виголосив знамениту проповідь про вагу плекання наших різдвяних звичаїв та українські чудові колядки. Між приявними було понад 30 чужих-римокатолицьких, протестантських, англіканських і грецько-православних священиків і монахів з Торонта й околиці, які не могли налюбуватись красою українських коляд і щедрівок. Фортепіяновий супровід — Марта Кравців-Барабаш і Галя Безхлібник. Концерт влаштовано в пошану 25-річчя єпископських свячень Преосвященного Владики Кир Ізидора, опікуна і любителя українського хорового мистецтва.

✔ **Річний бенкет.** Український Дім при вул. Кристі, влаштовує вже від років, щорічний бенкет, у якому щороку беруть численну участь члени організацій, які приміщуються у Домі, та запрошені гості. Завданням бенкету придбати потрібні фінансові засоби, на сплачення довгу і провадження дальшої культурно-освітньої громадської праці. Хоча вступ на бенкет виносить 50 долярів від особи, кожного року він є успішним і чисельним. У цьому році заплянований він на 23 лютого ц. м. з відповідною програмою. Головним промовцем на бенкеті виступить д-р проф. В. Тарнопольський, та гратиме оркестра „Рушничок" з Монтреалю. Як повідомляють організатори бенкету велика частина квитків вже випродана. Бенкет буде складатися з коктейлю, вечері, мистецької і товариської забави.

✔ **Загальні Збори Пластової Станиці.** У неділю 2 грудня м. р. у Пластовому Домі ім. гетьмана І. Мазепи відбувся 26-ий Станичний Збір. Зборами проводила президія у складі: пл. сен. З. Татарський — голова, ст. пл. Ю. Водославський — заступник, пл. сен. Н. Головата та ст. пл. скоб А. Цибульський — писарі. По докладних звітах Станичної Старшини: пл. сен. І. Велигорського, пл. сен. Х. Болюбаш і пл. сен. А. Харака, які звітували усно, були додані подрібні звіти усіх діловодів надруковані у малому збірнику. Звіти виявили активну і жваву діяльність Станиці, яка у 1973 р. обходила 25-річчя свого існування. Побіч добре поставленої виховної праці, була також господарська частина ,а фінанси які дійшли у звітовому році до 107 тисяч долярів, давали змогу виконувати заплановане. До фінансового успіху дуже багато причинились Господарська Рада під проводом О. Желтвая та Таборова Комісія і Пластприят під головуванням Марії Спольської.

По діловій дискусії і признанні похвали за проведену працю, уділено абсолюторію уступаючій управі і обрано нову під головуванням пл. сен. Андрія Харака, як станичного. Всі ділянки многогранної пластової праці були обсаджені заслуженими і активними пластунами. Треба згадати, що у цьому діловому році Пластової Станиці зорганізовано новий Відділ УНС, який прийняв ч. 442 ім. І. Мазепи, як Відділ пластовий. Якось так присмно склалось, що у 25-річчя існування Станиці, якої до речі першим головою був теперішній голова-станичний пл. сен. Андрій Харак, якого Начальний Пластун д-р Ю. Старосольський під час ювілейних святкувань наділив високим пластовим відзначенням — відзнакою св. Юрія в золоті.

✔ **Пам'ятник Лесі Українки.** Комітет будови пам'ятника Лесі Українки, видав комунікат, у якому говориться, що згідно із рішенням Конгресу КУК, Комітет Українок Канади покликав до життя Почесний і Діловий комітет будови пам'ятника. До Почесного комітету ввійшли достойники наших Церков у Канаді, голови центральних громадських організацій та чолові особи громадського життя. Діловий Комітет очолила інж. Л. Вертипорох з окремими допомоговими секціями, як фінансова, імпрезова та фахові. Комітет одержав відповідне місце від міської ради у гарному Міському Парку (Гай Парк). Проєкт пам'ятника виготовив наш визначний скульптор Михайло Черешньовський. Кошти спорудження виноситимуть приблизно 40.000 долярів. Розпочато збіркову кампанію бенкетом, 14 квітня м. р. який був успішним і приніс фінансові засоби, у сумі біля 5.000 дол. Далі проводиться збірка на окремі листи. Комітет закликає надсилати свої пожертви на адресу скарбника комітету — Левки Романик. Комунікат підписали: інж. Л. Вертипорох — голова і Ярослава Винницька — секретар.

✔ **Панель про СКВУ.** Спілка Українських Журналістів Канади, влаштувала в суботу 26 січня ц. р. у залі школи церкви св. Миколая панель на тему „Що дав Другий СКВУ?" Програму панелю відкрила Ірина Макарик — заступниця голови СУЖК, а модератором був Микола Липовецький. Учасники панелю: Микола Плавюк — заступник президента СКВУ, Іван Дубилко, Юрій Веретельник і Андрій Бандера. Генеральний секретар СКВУ мгр Юрій Шимко не зміг взяти участи в панелі через свій виїзд до Монтреалю, щоб взяти участь у відзначуванні 22-го січня. За винятком Миколи Плавюка, який зупинився над деякими справами, що дав нам Другий СКВУ, всі інші панелісти говорили більше про це „Що повинен був дати СКВУ?" Із новими і здавалось би у деяких місцях дуже контроверзійними думками виступив Юрій Веретельник. По береги наповнена шкільна заля учасниками, які були навіть з-поза Торонта, по різному реагувала на виступи багатьох дискутантів. Багато з цих, що виступали підкреслювали зокрема систему „зговорення", яка існує у наших центральних установах, як КУК, УККА, СКВУ, як нездорове і недемократичне явище. Були й такі, які підкреслювали великі позитиви і досягнення СКВУ та наших централь, і труднощі у яких не раз приходиться їм працювати. Панелісти і дискутанти були на поземі й цілий вечір пройшов з великим успіхом, доказуючи, що таких громадсько-суспільних семінарів нам дуже потрібно, щоб докладно поінформувати ширший загал нашої спільноти про всі наші позитиви і неґативи. Замітним було й поважне число нашої молоді, а молоді члени СУЖК були господарями. Під кінець панелю Ярослав Заяць зробив заклик від Ініціятивного Комітету Оборони В. Мороза, поінформувавши про його цілі й завдання. Присутні щедро відгукнулися своїми пожертвами на цю благородну ціль. З добровільних вступів по покритті коштів, рештуючу збірку в гарній сумі віддано на потреби СКВУ. Було б дуже добре, щоб слідами СУЖК пішли й всі інші наші організації, влаштовуючи бодай одну імпрезу на цілі СКВУ.

✔ **Відлітають сірим шляхом.** У минулому короткому часі Торонто вкрилось жалобою по втраті визначних громадян нашого міста і української спільноти. В четвер 24-го січня ц. р. відійшов у вічність на 75 році життя сл. п. Маріян Чучман, учасник Визвольних Змагань, старшина Української Галицької Армії, чоловік кол. головної радної УНС, тепер почесної членкині Марії Демидчук. У вівторок 29 січня ц. р. відійшов у вічність на 65 році життя визначний і провідний діяч націоналістичного і суспільно-громадського життя сл. п. Онуфрій Максимів, а 28 січня ц. р. вже тільки на 47 році попрощалась із цим світом незабутня громадянка, дружина, мати, донька, сестра ,невістка, шваґерка і кузинка, а понад все велика жінка-українка сл. п. Ліда Віра Клюфас. Великий смуток пройняв українською громадою. Ридали, прощаючи свою матір семеро сиріт. Кілька днів сумно дзвонили дзвони Торонтських церков, а в них вірні разом із своїми отцями духовними і Преосвященним Владикою оплакували тих, , які так багато зробили для своєї Церкви і народу.

✔ **„Спомини з України"** Філія Українського Національного Об'єднання, влаштовує концерт п. н. „Спомини з України" ,в якому виступлять хор „Боян" під керівництвом З. Лавришина, танцювальний ансамбль „Калина" під керівництвом П. Гарамсичука і тріо „Калина". Концерт мав відбутися 17-го лютого ц. р. у Вест Секендари Скул Авдиторіюм при вул. Блюр і Дандас

В. Дідюк

КАНДИДАТКИ НА КРАЛЮ І КНЯЗІВЕН УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ В ЗСА

Як уже інформовано 23 лютого ц. р. у Філядельфії відбудеться другий із черги Баль Української Преси у ЗСА, що його спільно організують Фінансова Комісія Світової Федерації Українських Жіночих Організацій, СФУЖО, та Спілка Українських Журналістів Америки.

Одним із завдань цього балю є пов'язати українську пресу із молоддю і тому відбувається конкурс краси із вибором кралі української преси і двох князівен. До кандидаток на Конкурс поставлено вимоги не лише фізичної краси, але й духової української культури.

До Конкурсу зголосила вже свою участь низка українських часописів і журналів в ЗСА. Перша група зголошених кандидаток уже була проголошена в „Свободі" з 12-го лютого. Представляємо дальших кандидаток:

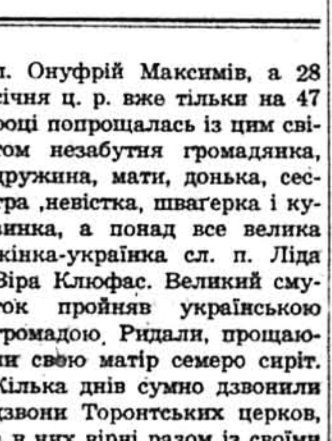
ХРИСТИНА РОКСОЛЯНА СОСЕНКО
— „Голос Лемківщини"; 17 років; учениця Академії св. Євхаристії в Йонкерсі, Н. Й.; член СУМА, ТУСМ і член американської організації для відзначаючих студентів гайскулу; зацікавлення: балет, народні танки, фортепіяно, мистецьке слово, кераміка, вишивання і гімнастика.

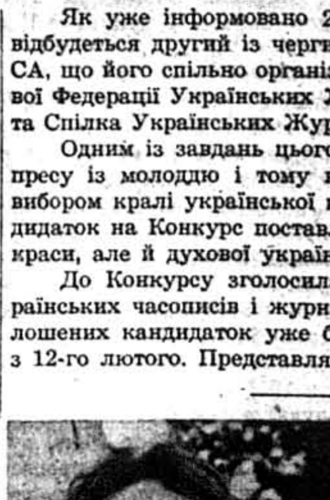

ЛЕСЯ ТАТОМИР
— „Шлях" — Український католицький тижневик; 21 років; студентка педагогіки в Темпл університеті у Філядельфії, Па.; член Пласту, Української Студентської Громади, Українського Клюбу при університеті, член Головної Управи Т-ва „Бойківщина"; зацікавлення: рецитація, вишивання, лещата.

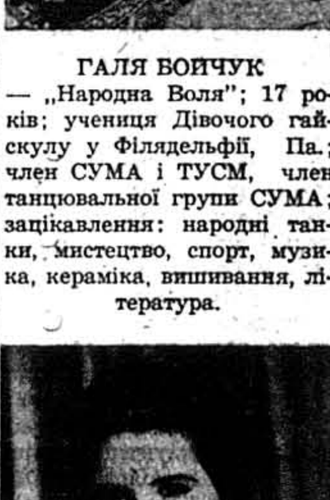

ОЛЕНКА ГАНУШЕВСЬКА
— „Літопис Бойківщини"; 19 років; студентка лінґвістики в Провіденс коледжі в Провіденсі, Р. Ай.; член Пласту, кошова Станиці і юнацька виховниця, член організації учителів німецької мови; зацікавлення: спів, фортепіяно, малярство, ілюстрування шкільних і пластових видань, фотографія, писанки.

ГАЛЯ БОЙЧУК
— „Народна Воля"; 17 років; учениця Дівочого гайскулу у Філядельфії, Па.; член СУМА і ТУСМ, член танцювальної групи СУМА; зацікавлення: народні танки, мистецтво, спорт, музика, кераміка, вишивання, література.

ВІРА ШЕХОВИЧ
„Овид"; 19 років; студентка Нюйоркського університету і Гантер коледжу в Ню Йорку; член Пласту, Української Студентської Громади в Ню Йорку, член хору „Думка"; зацікавлення: балет, музика, спорт.

МАРІЙКА ЖМУРКЕВИЧ
— „Форум" — місячник для Молоді (Український Робітничий Союз); 20 років; студентка Ля Сал коледжу у Філядельфії, Па.; касир Українського Клюбу при Ля Сал коледжі, член Української Студентської Громади, член хору Менор Джуньйор коледжу; зацікавлення: рисування, жіночі права.

КСЕНЯ ХУХРА
— „Наш Світ"; 16 років; учениця Ратерфорд гайскулу в Ратерфорді, Н. Дж.; член Пласту в Станиці Пассейк, член редакції шкільного журналу; зацікавлення: музика — фортепіяно, спорт — лещата.

ГАЛЯ КЛИМУК
— „Вісник"; 24 років; працює над маґістерською працею у Фордгем університеті в Ню Йорку, вчителює в українській середній школі св. Юра, член Т-ва Української Студіюючої Молоді ім. М. Міхновського, ТУСМ і Спілки Української Молоді Америки, СУМА; зацікавлення: керівник мандолінової оркестри, редактор ТУСМ-івського студентського журналу „Промінь Волі".

ЄЛИСАВЕТА СИДОР-ЧАРТОРИЙСЬКА
— „Промінь Волі", журнал Т-ва Української Студіюючої Молоді ім. М. Міхновського, ТУСМ; 21 років; студентка Гантер коледжу в Ню Йорку; голова Осередку ТУСМ в Ню Йорку, секретар метрополітального Відділу УККА, заст. голови Осередку СУМА, член Українського Студентського Клюбу при Гантер коледжі, учителька українознавства в школі СУМА; зацікавлення: театр, виховання молоді, психологія, спів.

УЛІТА ДАРІЯ ОЛЬШАНІВСЬКА
— „Наш Спорт"; 17 років; учениця Католицького гайскулу Арчбішоп Волш у Ірвінґтоні, Н. Дж.; член Української Студентської Громади, Спортового Т-ва „Чорноморська Січ", Пласту; зацікавлення: музика (учениця музичної школи Джуліярд), мистецтво, спорт, легкоатлетика.

А. ГРОМИКО У ФРАНЦІЇ ТА ІТАЛІЇ

Париж. — Совєтський міністер закордонних справ А. Громико побував три дні у Франції, де відбув ряд розмов з представниками французького уряду на тему поліпшення совєтсько-французьких взаємин. Виступаючи на пресовій конференції, А Громико позитивно висловився про сепаратне становище Франції в часі вашинґтонської конференції в справі енерґетичної кризи.Він заповів також поновні відвідини Брежнева у Франції. З Парижа Громико переїхав до Італії, де переведе наради з італійським урядом, а також відвідає папу Павла VI.

Піттсбурґ представляє своїх дебютанток

Павло Ільґен і Соня-Надя Глутковська, Теодозій Сивий і Марина Корчинська, Мирон Монастирський і Наталія-Анна Палічат, Барбара М. Гарвас і Расел Ґебет, Лідія Д. Конецька і Роналд Дейвіс, Елейн М. Харітан і Фред Білик.

Українське Технологічне Товариство в Піттсбурґу відбуло з черги четвертий бенкет - баль 24-го листопада 1973 року. Ця імпреза відбулась у залях Піттсбурзького атлетичного Клюбу, ввесь прихід із неї призначено на стипендії для студентів українського походження із терену Піттсбурщини.

У програмі управа Т-ва представила українській громаді молодих дебютанток, переважно студентів університетів.

Презентацією дебютанток зайнявся Комітет під керівництвом Анни Конецької при співпраці Люби Глутковської. Цілою імпрезою проводив голова Українського Технологічного Т-ва, Петро Набер.

Н. Н.

Ренесанс співацької слави Соломії Крушельницької

У п'ятницю 21 грудня м. р. маестро Теодор Терен-Юськів доповідав в Літературно-Мистецькім Клюбі в Ню Йорку на тему „Ренесанс Соломії Крушельницької"— нові досліди і джерела. Відкрив вечір голова Клюбу інж. Іван Жуковський привітавши автора вечора, членів Клюбу і гостей та докинув до теми доповіді декілька епізодів знаних йому з життя однієї з найвизначніших співачок світу.

Маестро Терен-Юськів завдав собі великого труду і посвятив чимало часу щоб запізнатися із найновішими публікаціями про нашу співачку. Це, так би сказати, наступив в музично-співацькому світі ренесанс слави цієї небуденної співачки й акторки, що довгими роками виступала в европейських і південно - американських оперних театрах, відтворюючи там головні співацькі ролі.

Цього року в одному швайцарському музичному видавництві, вийшла друком нова музична енциклопедія, в якій про нашу велику землячку висловлюються музичні знавці з найбільшими похвалами. Була вона не лиш однією із найвизначніших співачок світу, але й знаменитою акторкою, що потрапила своїм співом і грою на сцені прославити таку знану оперу, як „Батерфляй" Пуччіні, що в початкових сценічних виступах була „впала", але згодом наша співачка привернула її до життя, на сценах в Італії, і ще сьогодні належить до залізного репертуару світових оперних театрів.

Згадана енциклопедія пише про Соломію Крушельницьку як визначну мистецьку сцени і чудову співачку. Не треба при тому забувати, що наша співачка не мала ніякої державної підтримки як українка, що вона всюди з гордістю і любов'ю підкреслювала.

Автор вечора стоїть на становищі на підставі останніх голосів музичних знавців, і зібраного співацького матеріялу на платівках, що Соломія Крушельницька була найвизначнішою і неперевершеною співачкою світу, а інші відомі світової слави співачки, заледве їй дорівнювали. Вже 1903-го р. вона награвала свої співацькі партії з „Тоски", „Аїди", „Батерфляй", Льореляй, а також українські пісні „Ой де ти йдеш, де поїдеш", „Весняну пісню", і багато інших, які на жаль не доховались до нинішніх днів, принаймні про них не чути.

Повних 36 років неслась її співацька слава по всьому світі. Не співала тільки в оперному метрополітальному театрі в Ню Йорку. Головним диригентом опери був довгі роки Артуро Тосканіні, а він ще з Італії неудачний жених Соломії, мабуть з тієї причини наша співачка тут не співала. Останніх 9 років співацької кар'єри, виступала Соломія лише на концертах. Померла наша співачка 16 листопада 1952-го р. у Львові, де її поховано.

Після доповіді присутні оглянули декілька знімок співачки, потім доповідач спільно з інж. Гошовським зготували присутнім духовий пир і перенесли їх в чарівний світ прекрасного співу незабутньої нашої співачки.

Від імени Клюбу подякував доповідачеві маестро Степан Крижанівський за змістовий гарний вечір і переведений серед членів Клюбу і гостей — ренесанс слави великої нашої землячки, Соломії Крушельницької.

Б. Б.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

ЛЮТА Ч. 1

І. Майка, Балтимор	$45.00
Т. Гураль, Ню Йорк	25.00
Е. Наливайко, Міннеаполіс	25.00
Е. і В. Креховецькі, Гартфорд	15.00
В. і Ю. Мельничин, Френкфорт	15.00
І. Твердохліб, Монтреаль	13.00
М. Леванісів, Ріджфілд	12.00
Р. Колодій, Трой	10.00
В. і М. Остапяки, Торонто	10.00
Р. Слободян, Елизабет	10.00
ТУСМ, Йонкерс	10.00
В. Запаранюк, Ютика	7.00
М. Модрицький, Чикаґо	7.00
В. Новаковський Флашінґ	7.00
В. і Е. Реннер, Озон Парк	7.00
К. Воднарчук, Асторія	6.00
І. Савчак, Перт Амбой	6.00
Відд. 4 УНС, Ню Йорк	5.00
Д-р А. Гудзяк, Серакюзи	5.00
Д. Ільків, Едмонтон	5.00
Н. Н., Донґгорн	5.00
Д-р О. Оришкевич, Бруклин	5.00
Л. Храплива, Ню Йорк	5.00
В. Гаврилюк, Монтреаль	4.00
Архиєп. М. Гундяк, Картерет	4.00
С. Мацкевич, Чикаґо	4.00
А. Підвербецький Скенектеди	4.00
Г. Дукуй, Бруклин	3.00
Т. Ґелемей, Перт Амбой	3.00
А. Климишин, Лонґ Айленд Сіті	3.00
С. Матичин, Детройт	3.00
П. Турик, Боффало	3.00
А. Федун, Елизабет	3.00
В. Шпирка, Ірвінґтон	3.00
А. Кавшан, Філядельфія	2.50
В. Данец, Іст Орандж	2.20
К. Малецька, Сомерсет	2.05
Л. Вац, Чикаґо	2.00
Е. Бедрій, Нюарк	2.00
Д-р В. Вілецький, Толмедж	2.00
В. Вуртняк, Чикаґо	2.00
І. Винник, Ню Йорк	2.00
М. Галькевич, Бріджпорт	2.00
Р. Гевко, Філядельфія	2.00
Р. Грабець, Клівленд	2.00
Я. Гусак, Елизабет	2.00
І. Гаджун, Блейрстовн	2.00
М. Демус, Дуквесне	2.00
. Дитиняк, Картерет	2.00
М. Дуб, Клівленд	2.00
В. Дучинський, Клівленд	2.00
М. Прихоненко, Річмонд Гілл	2.00
М. Захарко, Менвілл	2.00
Д. Захарченко, Ню Йорк	2.00
Ю. І. Заяць, Ірвінґтон	2.00
Л. Е. Калинич, Ірвінґтон	2.00
Е. Камінський, Джексон Гайтс	2.00
М. Кігічак, Клівленд	2.00
Г. Кісіль, Парма	2.00
А. Кобан, Порт Шарлотте	2.00
З. Комар, Ню Йорк	2.00
В. Кравчук, Ірвінґтон	2.00
Н. Мартинюк, Філядельфія	2.00
А. Міллер, Ютика	2.00
М. Ортинський, Іст Орандж	2.00
І. Павлюк, Чикаґо	2.00
П. Павлюк, Трентон	2.00
М. Породько, Монтґомері	2.00
М. Прихоренко, Філядельфія	2.00
В. Протасик, Монтреаль	2.00
Я. Сидір, Клівленд	2.00
Ю. Сидорович, Чикаґо	2.00
І. Сліпець, Парма	2.00
П. Соломко, Чикаґо	2.00
М. Сухорський, Елизабет	2.00
Д. Тихий, Ірвінґтон	2.00
М. Тицький, Ірвінґтон	2.00
О. Утриско, Нюарк	2.00
Ю. Федечко, Колумбус	2.00
Ф. Федуняк, Линден	2.00
Л. Ференц, Стемфорд	2.00
Д. Фортуна, Елизабет	2.00
П. Хомицький, Чикаґо	2.00
М. Хорощак, Акрон	2.00
Р. Цмайло, Шерілл	2.00
В. Чорний, Сан Дієґо	2.00
Т. Шереґ, Бруклин	2.00
І. Шостак, Чикаґо	2.00
Р. Брикович, Монтреаль	1.20
Н. Буряк, Юніон	1.00
І. Гавран, Пассейк	1.00
П. Головачук, Кліфтон	1.00
М. Конашевич, Чикаґо	1.00
С. Літепло, Бруклин	1.00
З. Масловська, Верн	1.00
Ф. Медик, Н. Галедон	1.00
М. Р. Мижеріцький, Філядельфія	1.00
І. Новак, Маямі	1.00
М. Сенько, Ню Брітейн	1.00
Є. Явтушенко, Гартфорд	1.00
В. Михалюк, Алямоґордо	0.75

Сенатор Говард Бейкер не певний, чи кандидуватиме на президента

Гантсвил, Теннесі. — Республіканський сенатор Говард Г. Бейкер мол. із Теннесі заявив у неділю, 10-го лютого, що він не певний, чи кандидуватиме в 1976-му рона пост президента ЗСА, але відбуде подорож по західніх стейтах, щоб дізнатись, як задивляються на можливість його кандидатури громадяни цих стейтів, особливо студенти. Сенатор Бейкер, заступник голови сенатської Вотергейтської комісії, повідомив, що промовлятиме в Югагському університеті в Логені, Арізонському стейтовому університеті в Темпе, Арізонському університеті в Тусані, в Університеті Невади в Лас Вегас, в Університеті Каліфорнії в Ірвині та Віттіер Коледжі у Каліфорнії. Між іншим, Віттіер Коледж є „альма матер" президента Р. Ніксона. Сенатор Бейкер став відомий американському загалові щойно після того, як переслухання сенатською Вотергейтською комісією почали передаватися на телевізії та були описані в пресі. Наразі сенатор Бейкер не має таких виглядів здобути номінацію Республіканської партії, як мають, наприклад, віцепрезидент Джералд Форд, каліфорнійський губернатор Роналд Ріген, колишній нюйоркський губернатор Нелсон Рокефеллер і колишній демократичний губернатор Тексасу Джон Коннелі, який в 1972-му році перейшов до Республіканської партії, але коментатори вказують, що до 1976-го року ще далеко, а також, що коли ні один із згаданих 4-ох кандидатів не зумів би на номінаційні конвенції здобути потрібної скількости голосів, то Республіканська партія може звернутися до сенатора Бейкера.

МОХАММЕДАНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ

Лягоре, Пакістан. — В п'ятницю 22 лютого тут починається конференція лідерів біля 30-ти мохаммеданських країн, яка має на меті обміркувати справу ситуції на Близькому Сході і питання цін на нафту. З ініціятивою вийшов пакістанський прем'єр - міністер Зульфікар Алі Бутто.

Повідомляю Рідних і Знайомих,
що дня 22-го січня 1974 р. на 68-му році життя
помер в Сан Дієго, Каліфорнія
МИХАЙЛО ПЕЛЕНСЬКИЙ
учитель і бувший урядник Філії Товариства „Просвіта" в Комарні, обл. Львів.
ВОЛОДИМИР ПЕЛЕНСЬКИЙ,
стриєчний брат

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
бл. п.
ПЕТРА МАРКІЯНА ІСАЄВА
в суботу, 23-го лютого 1974 року
о год. 8-ій рано
в церкві Царя Христа у Філядельфії
буде відправлена
СЛУЖБА БОЖА
ЗА СПОКІЙ ЙОГО ДУШІ
Родину, Друзів і Знайомих просимо про молитви.
Дружина — ЯРОСЛАВА
ДІТИ і ВНУКИ

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашої Найдорожчої МАМИ
св. п.
КАТРІ КОТИК
буде відправлена
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
в неділю, 24-го лютого 1974 року
о год. 9:15 ранку
в церкві св. І. Хрестителя
в ІРВІНГТОНІ, Н. Дж.
Просимо наших Рідних і Приятелів помолитися в цей день разом з нами.
ДІТИ

З глибоким жалем і безмежним сумом повідомляємо
Родину, Приятелів і Знайомих,
що дня 19-го лютого 1974 р. відійшла у Вічність від нас,
наша Найдорожча ЖІНКА і МАМА
бл. п.
БОГДАННА ГРИЦАЙ
з дому МАРКОВИЧ
уроджена в Тернополі, на 50-му році життя.

ПАНАХИДА — в четвер, 21-го лютого 1974 р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Литвина і Литвина при 801 Springfield Avenue, Irvington, N.J.

ПОХОРОН відбудеться в п'ятницю, 22-го лютого 1974 р. о год. 8:30 рано з того ж похоронного заведення до церкви св. Івана Хрестителя при Sanford Avenue у Нюарку, Н. Дж., а опісля на український цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

В безмежному горі:
муж — ЕВГЕН
донька — ОЛЬГА
сестра — ЯРОСЛАВА МАЗУР (в Україні)
і близька і дальша Родина

В НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ ПЕРШУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашого Найдорожчого, ніколи Незабутнього
МУЖА, БАТЬКА, ДІДУСЯ і БРАТА
бл. п. Мгра
КОНСТАНТИНА ЛИСКА
будуть відправлені
ПОМИНАЛЬНІ СЛУЖБИ БОЖІ
у вівторок, 26-го лютого 1974 року
В ЦЕРКВАХ:
ПОКРОВА БОЖОЇ МАТЕРІ, БРОНКС, Н. Й. — о год. 8-ій ранку;
ЧЕСНОГО ХРЕСТА в АСТОРІЇ, Н. Й. — о год. 8:30 ранку;
СВ. ЮРА в НЮ ЙОРКУ — СПІВАНА з ПАНАХИДОЮ, о год. 8-ій ранку;
СВ. КОНСТАНТИНА в МІННЕАПОЛІС, Мінн. — о год. 7:30 ранку;
СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ в НЮАРКУ, Н. Дж. — о год. 8-ій вечора;
В УКР. КАТ. ЦЕРКВІ в МАЯМІ, Флорида — о год. 8:30 ранку.
Про молитви за душу Покійного просять —
ДРУЖИНА і ДІТИ

З глибоким смутком і жалем повідомляємо
Родину, Друзів і Знайомих,
що 18-го лютого 1974 р., ненадійно,
відійшов у Вічність
наш Найдорожчий БРАТ, ВУЙКО і КУЗЕН
Інж. ІВАН ДУХНИЦЬКИЙ

ПАРАСТАС — в похоронному заведенні Fox John, 203 E. 201st Street, Bronx, N.Y. в четвер, 21-го лютого 1974 р. о год. 8-ій веч. (доїзд підземкою ч. 4 або D до 200 вул.).

ПОХОРОН відбудеться з церкви св. Покрови, 1745 Washington Avenue, Brex, N.Y. в п'ятницю, 22-го лютого 1974 р. о год. 9:30 ранку на український цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Важким горем прибиті:
сестра — КСЕНЯ ЛАЗЕЧКО
сестрінка — ІВАННА ЛАЗЕЧКО
та близька і дальша Родина

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. МАРІЯНА ЧУЧМАНА
складаю 10.00 долярів
на Наукове Товариство Шевченка.
Опечаленій Дружині, висловлюю найглибші співчуття.
Марія КІВАЦЬКА

Замість квітів на свіжу могилу
Незабутньої Двоюрідної Сестри
бл. п. ЛІДИ з ДУБЛЯНИЦЬ КЛЮФАС
складаю
на Свято-Покровський Манастир Сестер Студиток в Крефельд, Німеччина — 25.00 долярів
та на Український Католицький Університет 10.00 дол.
Д-р Олег ВОЛЯНСЬКИЙ

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
св. п.
КОСТЯ ПАНЬКІВСЬКОГО
дня 28-го лютого 1974 року
будуть відправлені
СЛУЖБИ БОЖІ
в Церкві СВ. ЮРА в НЮ ЙОРКУ, Н. Й., в год. 7:30 ранку;
в Церкві ЧЕСНОГО ХРЕСТА в АСТОРІЇ, Н. Й., о год. 8:30 ранку.
СИН і РОДИНА

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
сл. п.
ВОЛОДИМИРА ДАРМОХВАЛА
відслужені будуть
ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ
в Римі
та в Ню Йорку в церкві св. Юра
в суботу, 23-го лютого 1974 р., о год. 9-ій ранку.
Про ласкаву участь і молитви просить
дружина — ОЛЬГА
з ДІТЬМИ, ВНУКАМИ і РОДИНА

В П'ЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Дорогого МУЖА, БАТЬКА і ДІДУСЯ
бл. п.
СТЕПАНА ЛАЗУРЕНКО
ПОЛКОВНИКА АРМІЇ УНР
у середу, 27-го лютого 1974 року, о год. 7-ій вечора
в церкві св. Андрія в Детройті, Миш.
буде відправлена
ПАНАХИДА
Всіх Знайомих просимо помолитися в цей день за спокій Його Душі.
РОДИНА

Проректор УВУ — проф. З. Соколюк — відкрив науковий вечір у Штутґарті

Рівночасно із відзначенням 65-ліття Ректора УВУ у Мюнхені — в домі міжнародних зустрічей — відбувся в п'ятницю, 25-го січня 1974 р. черговий семінар, присвячений проблематиці „Орієнтації організмів, як динамічна проблема довкілля". Була це вже четверта частина цього семінара у Штутґарті, з яким УВУ утримує контакти від 1955 р. Два дальші подібні вечори відбулися в Ерлянґені, а ще один у Тюбінґені (завжди в університетських приміщеннях і у співдії із місцевими університетами). Вечір у Штутґарті організував УВУ спільно із тамошнім університетом, із Спілкою німецьких біологів та чесько-словацьким Товариством Сприяння Науці й Мистецтву.

Вечір відкрив коротким словом про значення УВУ його проректор, довголітній декан Факультету правничих та суспільно-економічних наук проф. д-р Зиновій Соколюк, що вказав, як зв'язки із Штутґартом поширилися й на інші осередки, головно у зв'язку із сковородинським роком, переходячи навіть межі Федеральної Німеччини. Саме ті контакти найкраще розбивають ті пересуди, які часто стосуються еміґраційних груп. Чимало пересічних громадян уявляє еміґраційний університет, як джерело політичної пропаганди, коли насправді саме організований вечір вкаже, наскільки поважно УВУ займається науковими проблемами. УВУ від самого початку свого існування не мав скерованого вістря „проти", він завжди укладав свою програму в напрямі конструктивної співдії. Звичайно, ця співдія з природи речі ставалася будуванням мостів поміж різними національними групами, — на сьогодні УВУ це не тільки центр українознавчих студій для українців в діяспорі — це також кристалізаційний пункт творчої співдії слов'янських народів для підготови кращого майбутнього. Автоматично УВУ стається у сучасній ситуації природним посередником між Заходом та Сходом.

Цих слів — певної програмової плятформи вислухали численно зібрані присутні, (що виповнили призначену на виклад залю, що вміщувала прибл. 60-65 осіб) із справжнім зацікавленням.

Доц. Фрей із Тюбінґену представив проблему способу міряння часу поодинокими органічними істотами, а саме вияснив явище орієнтації в часі на підставі „біологічних ритмів". Згодом, проф. УВУ д-р И. Кратохвіль, що постійно дбає про зв'язок між університетом у Штутґарті й УВУ, дав критичний перегляд науки про поведінку звірят. Д-р Генніґ Айхберґ із Штутґарту говорив про час і простір, як історично-культурницькі варіянти, а чех із Мюнхену д-р Ірі Брада представив час та простір, як природне довкілля людської особовости.

Таким чином вечір згромадив знову — за почином УВУ — науковців трьох національностей, із трьох різних місцевостей та з 5 різних наукових установ. Вечір був використаний ще для полагодження адміністративно-організаційних справ Спілки німецьких Біологів, і голова Баден-Вюртенберського відділу Спілки д-р Ф. Кнівель говорив про організаційний стан крайової клітини.

У ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ СТВОРЕНО НОВИЙ УРЯД

Сайгон. — Тут опубліковано повідомлення про сформування нового кабінету під проводом прем'єра Тран Тієн Кієма, у зв'язку з недавньою реґнацією попереднього уряду. Як інформують коментатори, зміни в новому уряді майже ніякі і ледве, чи новий уряд виявиться ефективнішим від попереднього. Справа в тому, що в новому уряді бракує осіб, які мали б ґрунтовніше зрозуміння для основних проблем південно-в'єтнамської економіки, соціяльного життя і військової ситуації.

ЩУРОВСЬКА-РОССІНЕВИЧ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

кликав бурю оплесків. А поява на сцені Щуровської-Россіневич, єдиної жінки дириґентки на фестивалі, підсилила оплески. Коли хор почав першу пісню „Сон" К. Стеценка словами „Зелений гай, пахуче поле" ідеально чистим пініссімо і ступнево скріплював звук аж до повного форте, то і в нас слухачів зростало враження. Велика зіспіваність хору і тонка інтерпретація зробила сильне враження. Кількатисячна публіка загула від неугавних оплесків. Після цього концерту слава П. Щуровської-Россіневич, як хорового дириґента лунала широко по всеслов'янському горизонті й неодному відчинила очі на красу української хорової музики. В нагороду одержала дириґентка від Центральної чеської співочої організації почесну відзнаку, обложену справжніми рубінами. Після фестивалю П. Щуровська-Россіневич одержала пропозицію, зробити концертове турне по головних містах Чехо-словаччини. Концерти мали великий успіх.

Після ліквідації Українського Високого Педагогічного Інституту, Щуровська-Россіневич переїздить до Ужгороду на посаду вчительки співу в ужгородській гімназії й рівночасно керує хором „Бандурист", що існував при Просвіті. Також в Підкарпатському Крайовому Театрі помагала в постанові деяких музичних п'єс.

В кінці 1937 р. повертається до Праги і знов організує хори. Також від 1937-1942 р. працює вчителькою хорового співу в модржанській гімназії біля Праги,

З приходом большевиків до Праги в 1945 р. українське музичне життя завмирає. Багато інтеліґенції виеміґрувало на Захід, видатних діячів, що залишились, большевики вивезли, де вони майже всі загинули. Велику трагедію переживає і Щуровська-Россіневич, бо і її чоловіка Миколу большевики вивезли і знищили. Ця подія дуже підкосила здоров'я дириґентки. Почалась хвороба серця, з якою довго змагалася. В. 1952 р. все ж таки, примушена була піти на інвалідну пенсію, яка була занадто мала, щоб з неї можна було жити. Коли довідались про тяжкий матеріяльний стан її колишні учні, хористи чи приятелі, що переїхали до Америки чи Канади, то старалися допомогти їй. Також вона одержувала постійну допомогу від 64-го Відділу СУА в Ню Йорку.

Довгий час після смерти чоловіка, Щуровська-Россіневич не брала участи в музичному житті української Праги. Аж у 1965 р., у 90-ліття народин славного дириґента Олександра Кошица погодилась дириґувати празьким хором на академії, присвяченій його пам'яти. Також у 1968 р. брала участь у Шевченківському концерті, де приготовила з хором складну кантату М. Лисенка „Б'ють пороги". В тому ж році совершилось 75 літ творчого життя славної дириґентки. У своїх споминах пише: „І ось пройшло 75 літ. Треба швиденько підвести підсумок, висновки якого такі сумні й безвиглядні. На зміну колишніх поривань, гордої переоцінки своїх сил, приходить безпомічність. Променем світла серед того був мій останній концерт, що відбувся в Шевченкові дні цього року. Це був милий вечір, коли публіка дійсно тепло мене зустріла і сердечно супроводила під час концерту".

Підбадьорена успіхом у концертах, береться з новою енергією до, давно запляннованого, підручника з теорії музики під назвою „Музичне виховання, для 4-5 кляси, що вийшов друком у 1969 р. Також пише спомини, що охоплюють її життя від наймолодших років аж до виїзду Української Республіканської Капелі О. Кошиця з Кам'янця Подільського у 1919р. на мистецьке турне по Европі. За цю частину споминів, де описується організування Капелі, одержує першу нагороду на Конкурсі Фундації ім. Лесі і Петра Ковалевих.

В останні роки життя хвороба серця погіршилася. Їздила кожного року на лікування до відомих чеських Карлових чи Францішкових купелів, але остання поїздка не принесла полегші. Недуга підсилена грипою, ще більше ослабила серце. Прийшов атак, після якого на другий день, себто 20 листопада 1973 р., після другого атаку спокійно заснула навіки.

Так закінчилось життя видатної дириґентки, письменниці й діячки. Згідно з її волею, тіло було спалене і має бути перевезене на православний цвинтар у Бавнд Бруку, де Владика Мстислав подарував Покійній клаптик землі на могилу.

Стефанія Наґірна

Опитування виказало, що популярність президента Ніксона зросла

Принстон, Ню Джерзі. — Опитування, переведене Інститутом Ґаллупа між 1-им і 4-тим лютого, виказало, що в порівнянні з минулим місяцем популярність президента Ніксона зросла. Тоді, коли в половині січня тільки 26 відсотків із запитуваних схвалювали діяльність Президента, то в лютому вже 28 відсотків заявили, що Ричард Ніксон добре виконує обов'язки президента ЗСА. Крім того, в лютому тільки 59 відсотків із запитаних заявили, що не схвалюють його діяльности, а в січні це заявили 64 відсотки. Останнє опитування Інститутом Ґаллупа виявило, що президент Ніксон має найсильнішу підтримку в південних стейтах, де 35 відсотків із запитаних в лютому заявили що, на їхню думку, він добре виконує свої обов'язки.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 24-го ЛЮТОГО 1974 р.

БАЛТІМОР-КУРТІС БЕЙ, Мд. Річні збори Б-ва св. Михаїла 55 Відд. о год. 5-ій по пол. в залі укр. кат. церкви св. апп. Петра і Павла, 1506 Church St. На порядку: звіти і вибір Управи на 1974 р. Після Річних зборів — вибір делеґата і заступника на 28 Конвенцію УНС. — М. Смоляк, предс., А. Ціздин, секр.

ГРИМСБІ, Онт., Канада. Річні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 451 Відд. о год. 3-ій по пол. в домі секретаря Відд. Є. Омельченка. На порядку: звіти Управи та вибір нової на 1974 р. і вибір делеґата та заступника на 28 Конвенцію УНС. Проситься чл. прибути. — М. Смерек, предсідник, Є. Омельченко, секр.

ТОРОНТО, Онт. Канада. Річні загальні збори Т-ва ім. митр. А. Шептицького 408 Відд. о год. 2:30 по пол. в залі церкви Пресв. Покрови при вул. Лідс 18. На порядку: вибір нової Управи на 1974 р. та делеґата на 28 Конвенцію УНС. — І. Курман, фін. секр.

ДЕТРОЙТ. Міш. Річні збори Т-ва ім. І. Франка 146 Відд., о год. 1:30 по пол. в залі УНК „Орлик", 9740 Конант вул. На порядку: звіти Управи і К. Комісії, вибір нової Управи на 1974 р. та вибір делеґатів на 28 Конвенцію УНС. Проситься чл. прибути. — Е. Репета, гол., Г. Корбяк, секр.

НЕДІЛЯ, 3-го БЕРЕЗНЯ 1974 р.

ГЕЛСАЙД, Н. Дж. Звичайні річні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 43 Відд. о год. 4-ій по пол. в залі укр. кат. церкви при вул. Bloy & Liberty Ave. На порядку: вибір нової Управи на 1974 р. та вибір делеґата на 28 Конвенцію УН-Союзу. Проситься чл. прибути. — В. Сиваник, секр.

ЧИКАГО, Ілл. Річні загальні збори Т-ва ім. Д. Вітовського 301 Відд. о год. 12-ій дня. при 2250 В. Кортез вул. Присутність чл. Відділу обов'язкова. Після Річних зборів відбудуться Місячні, на яких буде вибір делеґата та заступника на 28 Конвенцію УНС. — В. Іващук, гол., П. Врублівський, секр.

ОМАГА, Небраска. Річні загальні збори Т-ва Карпати 356 Відд. о год. 3-ій по пол. в приміщенні церковної домівки. На порядку: звіти Управи та вибір нової на 1974 р. Після Загальних зборів відбудуться звичайні для вибору делеґата і заступника на 28 Конвенцію УНС. — М. Депа, гол., М. Воробець, касир, О. Продивус, секр.

ТАРЗАН, Ч. 7073. Іто мисливець!

...AND NOW, ITO, YOU ARE GOING TO WORK FOR YOUR KEEP!

WHAT DO I DO, TARZAN?

THERE ARE SOME GAZELLES AND IMPALAS. KILL ONE FOR OUR MEAL—AND YOUR JUNGLE SUIT!..

MY KNIFE—USE IT WELL!

GULP! Y-YES, SIR! GULP!

...Тепер, Іто, ти мусиш працювати на свій прожиток!

Що я маю робити, Тарзане?

Ось там кілька газель та імпал. Вполюй одну на їжу для нас... та на одяг для себе!..

Ось твоя зброя... мій ніж... вжий його щасливо!

Ох! Т-так є! Ох!